

DIRVA

GINČAI DĖL VIETNAMO

KOMUNISTŲ DŽIAUGSMUI KONTRAVERSIA DEL VIETNAMO POLITIKOS AMERIKOJE PASIEKĖ NAUJŲ AUKŠTUMŲ. — SENATORIUS KENNEDY PRIEŠ PREZIDENTĄ JOHNSONĄ. — TAIKOS ŠALININKAI ĮRODO SAVO PAPERASIAUSIŲ GYVENIMO FAKTŲ NESUPRATIMĄ.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Senatoriui R. F. Kennedy pasisakius už šiaurinio Vietnamo bombardavimo sustabdymą ir pradėjimą derybų su komunistais ginčai pačioje Amerikoje ką daryti su Vietnamu pasiekė, atrodo, savo kulminacinį tašką. Labai galimas daiktas, kad jų išvados gali nulemti daugiau negu 7.000 kritusių karo lauke ir 40.000 sužeistų amerikiečių aukos ir kančios. Senatorius Kennedy kaltina prezidentą karo plėtimu. Teisingiau, girdi, būtų bombardavimą ilgesniam laikui sustabdyti ir žiūrėti ką komunistai darys.

Anksčiau už senatorių tą pažiūrą atstovavo Walteris Lippmannas, kuris stengia-

si savo skaitlingus skaitytojus įtikinti, kad Kremlius tikrai nori paliaubų Vietname ir kad reikia rimtai žiūrėti į Sovietijos 'prezidento' Podgorny ir 'premiero' Kosygino kalbas, kuriose jie davę suprasti, kad bombardavimo sustabdymas turėtų būti pirmas žingsnis į paliaubas. Kodėl sovietų vyriausybei rūpėtų daryti pasiūlymus, kurie neturėtų galimybių būti įgyvendinti — stebisi Lippmannas ir siūlo duoti progos jiems tai įrodyti, t. y. sustabdyti bombardavimą ir žiūrėti, kas bus toliau. Būtų 'absurdiška' — teigia Lippmannas — manyti, kad Sovietų vyriausybė tikisi, jog amerikiečiai sykį bombardavimą sustabdę ir toliau nieko nedarytų tuo atveju, jei komunistai sustiprintų savo spaudimą į pietus.

Prezidentas tačiau neskaita nei Kennedy nei Lippmanno nei visų kitų nuolaidžios politikos šalininkų patarimų dėl to, kad Hanoi davė aiškiai suprasti, jog komunistai nepasitenkina šiuo laikinu sustabdymu, jie nori amžino nutraukimo ir kad jų apetitas po to dar daugiau padidės.

"Jei tai teisybė — rašo New York Times James Reston, pats administracijos Vietnamo politikos kritikas — tai turėtų nutraukti visus vidaus ginčus".

"Visų pirma, tai atimtų pagrindą Kennedy trijų punktų planui, nes senatorius daleidžia bombardavimo galimybę, jei pradėtos derybos nedarytų pažangos; tai taip pat eliminuotų Lippmanno argumentą, kad Hanoi iš tikro, su Maskvos parama, nori tik laikino bombardavimo sustabdymo, ko nenori Washingtonas".

"Baigti (visam laikui) bombardavimą vien neribotam pasikalbėjimui administracija nenori, nes tai tik pakeistų karo balansą, nutrauktų spaudimą į šiaurinį Vietnamą, bet tęstų spaudimą į Pietų Vietnamą.

Ir tai daryti, vartojant Lippmanno išsireiškimą, iš tikro būtų 'absurdiška'."

Atrodo, kad Restonas pradėjo daugiau skaitytis su logika. Prileiskime tokį atsitikimą. Administracija ima ir paklauso Lippmanno-Kennedy patarimo ir bombardavimą sustabdo. Visai aišku, kad po to komunistų ūpas labai pakiltų ir jie pasidarytų dar daugiau agresingi. Ar dėl to Podgorny su Kosyginu blogai jaustųsi? Ar dėl to jie pralaimėtų kokius rinkimus? Atvirkščiai, jie būtų laikomi herojais gudrumu nugalėję kvailus imperialistus.

Vienintelė alternatyva dabartinėje situacijoje, kurios, deja, Johnsono administracija vis dar nedrįsta griebtis, yra bet kokių suvaržymų kariams atšaukimas. Jiems turėtų būti leista karą baigti greičiausiai ir su mažiausiais sau nuostoliais. Juk dabar tikrai 'absurdiška', kad JAV karo lėktuvai skrenda virš šiaurinio Vietnamo aerodromų, bet nepuola ten gražiai išrikiuotus sovietinius MIG naikintuvus pagal teoriją, kad JAV nesiekia sunaikinti šiaurinio Vietnamo, bet tik padeda pietiniam Vietnamui! MIG pietiniame Vietname nepasirodo, užtat jie neliečiami iki to laiko, kol patys nepradės šaudyti į amerikiečių lėktuvus. Šitie faktai ir visos Lippmanno, Kennedy, Fulbrigho ir eilės kitų gražbylostės komunistus tik paskatina. Tokioje situacijoje kiekvienas žmogus, žiūredamas iš komunistinės pusės, gali padaryti tik vieną išvadą: laikykimės toliau. Juk kiekvienoje kovoje normaliai pralaimi tas, kuris pirmas pradėta šaukti 'gana'. Tai prieš kelis šimtus metų žinojo ir William Shakespeare: "And damnet be him who first cries, 'Hold, enough'." Bet kas šiandien skaito Shakespeareą?

• Lietuvių Fondo Taryba skelbia, kad LF pelno skirstymas numatomas š. m. spalio mėn.

Lietuvių mokslo, švietimo bei kultūros institucijos, norinčios gauti paramą bei užinteresuotos pelno skirstymu, savo prašymus bei pasiūlymus atsiunčia LF pelno skirstymo komisi-

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Detroito skyriaus naujoji valdyba vasario 25 d. buvo susirinkusi pirmajam posėdžiui p. Musteikių namuose apsvaistyti skyriaus veikimo planą. Nutarta rudenį, Tautos Šventės proga, Detroito surengti Lietuvos Mokytojų paminėjimą. Nuotraukoje sėdi iš kairės: sekretorius V. Vaičiūnas, vicepirmininkas A. Gilvydis, pirmininkas A. Musteikis. Stovi: revizijos komisijos narys L. Bulgaris, p. E. Musteikienė ir išdėninkas J. Švoba. J. Gaižučio nuotrauka

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos veikla laiko perspektyvoje

J. JUREVIČIUS

Rusijoje revoliucija 1905 m. ir tais pat metais Lietuvių Seimas Vilniuje iškėlė šūkį — reikia Lietuvai laisvės ir nepriklausomybės. Tuo būdu paskatino ir Amerikoje gyvenančius lietuvius šaukti bendrą srovių seimą. Toks pirmas seimas įvyko 1906 m. vasario 22 d. Philadelphiaje, Pa. Tačiau sroviniai interesai, kurie tuo metu reikšėsi lietuvių tarpe, paėmė viršų ir nustelbė paties suvažiavimo vyriausiąjį tikslą. Suvažiavę dalyviai gerokai pasibarė, pasiginčyjo ir išsiskirstė be jokių konkrečių nutarimų. Seimo ginčuose vyravo trys srovės: katalikai, socialistai ir vidurio srovė.

1914 m. užsiliepsnojus pirmajam pasauliniam

karui vėl iškilo klausimas sušaukti srovių pasitarimą — seimą. Katalikai atsisakė dalyvauti. Vidurio srovės žmonės ir socialistai 1914 m. spalio 4 d. suvažiavo į Brooklyną, N.Y. Tačiau ir šio suvažiavimo rezultatai tie patys. Ginčo objektu buvo: ar Lietuvai reikalaui autonomijos ar visiškios nepriklausomybės.

Ir šis seimas iširo be aiškesnių rezultatų ir nutarimų, nes vieni buvo už autonomiją, o kiti už nepriklausomybę.

Suskilus šiam seimui, vidurio srovės žmonės susirinko atskirai ir po pasitarimų įkūrė savitą organizaciją, kuriai vardą parinko — Lietuvių Tautiška Partija. Taigi nuo šio momento Amerikos lietuvių tarpe pradėjo tvirtai reikštis trys (Nukelta į 3 psl.)

ALBINO VALENTINO NETEKUS

Žurnalistas Albino Valentino mirė Chicagoje kovą 6 d. nebeatlaikęs širdies priepuolio.

59 m. amžiaus, Skuode kilęs rašytojas ir žurnalistas jau 1924 m. pradėjo reikštis spaudoje savo humoristiniais rašiniais. Vėliau jo darbuotasi visoje ei-

lėje laikraščiu. Kauno radiophonui jis paruošdavo trumpų vaidinimų. Velionis priklausė L. Rašytojų Draugijai.

Pastaruoju metu darbuotai ALT raštinėje.

Albino mirtimi išvijojo spauda nustojo skaitytojų pamėgto bendradarbio.

IŠ VISO PASAULIO

* KONSULARINĖS SUTARTIES reikalu tęsiant diskusijas Senate, senat, Thurmond atsisakė atvykti į vieną paskaitą Clevelande, kad nenustotų progų pasisakyti prieš tos sutarties patvirtinimą. Šiuo metu daug kalbama apie tai, kad sutartis turinti pritarėjų daugumą, tačiau ji nepaieina taip lengvai, kaip buvo tikėtasi. Eilė senatorių siūlo prie sutarties prijungti klausulę, kuria įsigaliojimas saistomas su sąlyga, kad Sov. S-ga nustotų rėmusi ginklais ir karo medžiagomis š. Vietnamą. Senat, Mundt, pvz., reikalauja, kad sutartis pramatyty vienodą kon sulų teisę reikštis viešumoje ir kad JAV žurnalistų skaičius Sov. S-goje nebūtų ribojamas.

* PREZ. JOHNSONAS numato pasitarimus su vadovaujančiais asmenimis Vietnamo reikalu. Pasitarimuose dalyvaus JAV ambas, Lodge, gen. Westmoreland ir eilė kitų.

Pasitarimai vyks neskelbiamoje Pacifiko vietovėje.

* PREZ. JOHNSONAS, atsakdamas į žurnalistų klausimą dėl pastaruoju metu vis labiau pasireiškiančių jo Vietnamo politikos kritikų, pareiškė tik tiek, kad "daugelis jų reikalingi tikslūs informacijų". Neseniai į tokių kritikų eilę įsijungė ir dr. Schlesinger, buv. prez. Kennedy patarėjas, apkaltinęs Johnsoną vengimu taikos derybų.

* STALINO DUKTĖ SVETLANA, atsilankiusi JAV ambasadoje Delhi, Indijoje, pareiškė norą gauti politinio pagėbėlo teises. Paskutinėmis žiniomis, Svetlana šiuo metu esanti jau Romoje.

Kalbama, kad Stalino sūnus Jokūbas žuvęs nacių konc. stovykloje 1945 m., o kitas, aviacijos generolas Vasilijus arba žuvęs Sibiro konc. stovykloje, arba dar laikomas Liubliankos kalėjime

* VIETNAMO KARAS iki šiol pareikalavo 7.920 JAV karių gyvybių ir virš 45 tūkst. sužeistais. Ypatingai pastaruoju metu pakilo žuvusiųjų ir sužeistųjų skaičius. Vietnamo partizanams pradėjus dažniau naudoti artilerijos pabūklus.

Tuo pat metu paau go ir dezertyruojančių komunistų skaičius.

Nesibaigiantis darbas...

Kaip Lietuvos žydai 'rašo' istoriją (2)

Prasidėjus I-jam pasauliui, Kauno žydai pergyveno tą patį likimą, kaip ir kitų Lietuvos vietų žydai -- bėgo giliau į Rusiją. 1915 m. Jelino šeima pateko Voronežan, kuri 1917 m. matė bolševikų revoliuciją. Dėlto esą pasikeitusios kai kurios tėvo, Elizerio, pažiūros ir nuomonės. Nuo dabar jo namuose jau skamba jidiš kalba.

Kauno senamiestis, kur buvo žydų tirštymė, man, nenuolatiniams laik. sostinės gyventojui, atrodydavo visai kitu pasauliu, su skirtingu nuo viso krašto reikalų gyvenimu. Kartais, eidamas pro šalį, pamanydavau, kad tame susigrūdime nemažai galėtų būti ir slaptos veiklos lizdų ir visokių neteisėtiems priešvalstybinių gaivalų susirinkimams landynių, kur, gal būtų mūsų saugumo pareigyns negalėdavo iškisti nosies. Čia veikė žydų teatras ir kitos jų kultūrinės įstaigos, bet iš ten taip pat nepaliaujama versme plūdo atkaklių komunistų prieauglis.

Tolesnis Kaplano pasakojimas kaip tik iš tos tada man įtartinios ir paslaptingos senamiestio buities iškerpa vieną plyšėlį.

Kauno žydija Jelino šeimą pažino per jo laikomą knygyną. Mat, 1921 m., šeimai grįžus Lietuvon tėvas įsteigė Žydų Kultūros Sąjungos pasaulietinį knygyną, kuris buvo vadinamas dar ir kitu vardu -- "Žinišos Mylėtojų" arba tiesiog Jelino knygyną.

Jelinai Kaune sukūrė naujųjų laikų žydų knygų centrą. Knygynas tolydžio didėjo, skaitytojų skaičius augo. Iš jo sklido visa, kas pasaulinė žydų rašytojų jidiš kalba buvo geriausia. Jelino knygynas tapo Lietuvos žydų rašytojams, menininkams ir bendruomenės veikėjams užėjusia -- visus juos čia būdavo galima sutikti. Čia vykdavo visokie visuomeniški susirinkimai ir literatų vakarai -- pobūviai.

Chaimas užaugo ir gyveno tarp knygų, kol buvo paimtas į getą. Lietuvos nepriklausomybės laikmečiu, išėjus ekonomijos mokslą, jis dar studijavo teisę. Mokantis, jam teko kaitalioti kalbas. Voroneže išmoko rusiškai, Kaune jidiš. Kadangi žydų gimnazijos keturiose paskutinėse klaseose mokslas nebebuvo dėstomas jidiš, jis išėjo į hebrajų mokyklą su skirtinga mokslo programa. Universitete dėstomoji kalba, aišku, buvo lietuvių.

Jis visur buvo tarp pirmųjų mokinių, ypač literatūros srityje; taip pat jis turėjo gabumo vaidinti. Vaidinimas, kuriame Chaimas turėjo visuo met būdavo didelė patrauka. Teatras paskatino jį rašyti, žinoma, pirmiausia žydų teatrui Kaune. Kartu buvo ir kritikas. Vėliau jis rašė apybraižas apie aplinkos

žmones gatvė, prekyvietę; kaimiečius ir miestiečius. Bet labiausiai domėjosi "pamintojo darbininko" dalia. Iš to jau numanu, kur tokie po linkiai turėjo jį nuvesti. 1940 m., Lietuvon įgriuvus raudonajai armijai, Chaimas paliko savo knygyno lentynas. Jis dabar tapo vadovu organizacijai, kuri skleidė komunistinę rašytą, taipgi Kauno apygardos teismo nariu. Jo santykiai su žmonėmis esą visur buvę nuoširdūs.

Vokiečiams išgyjavus į Kauną, Chaimui nepavyko pabėgti. Jam grėsė mirtinis pavojus, nes jau buvo pasidaręs žymių komunistu. Kartu su visais Kauno žydaus jis pateko į getą, bet su pakeista pavarde.

Dabar literatas Ch. Jelinai tapo kovotoju. Ėmė dairytis patikimų žmonių. Jam vadovaujant, pradėjo veikti slapta organizacija. Dėl jo silpnos sveikatos dar neprikli. Lietuvos laikais karinei tarnybai pripažintas netinkamu. Skydas ir kardas nebuvo jo užsiėmimu. Tačiau, būdamas gete, atkakliu ryžtu ir geležine valia jis

vėkdė sau pasiskirtą pavojingą uždavinį. Jaunieji jam pritarė, žydiškoji stovyklos policija pradžioje abejingai klausėsi jo įrodinėjimų. Pagaliau ir juos įtikino, kad reikia priešintis. Nepaisant pavojaus, kuris tykojo įkandin, kur Jelinai ėjo, darbas išsiplėtė ir už geto ribų. Kai čia jis pradėjo ieškoti pasislėpusių komunistų, Kaplano nuomone, Jelinai palyginti su žmogum, savo galvą iškėsdamas liūtai į nasrus.

Įpratus vaidinti, jis ir dabar pasirinko naują vaidmenį. Jo plaukai dabar buvo nudažyti šviesiai, prisilipdė ir dirbtinius ūsus. Apsitaisęs geležinkelio uniforma, visur jis maišėsi tarp žmonių, sudarydamas ryšius iš kurių sužinojo, kad komunistų gauja slapstosi nuo Kauno už 150 kilometrų. Pasiėjo pas juos kelionėn ir savo sąjūdžio vardu ištojo į raudonųjų banditų būrį. Greit čia išsigijopartitės, kaip užpulti vokiečių traukinį arba su sprogdinti tiltą (ir, žinoma, apiplėšti lietuvių

ūkinius). Po to vėl grįžo Kauną. Tada šamokslas gete, jam vadovaujant, varomas dar sudidesniu užsidegimu.

Dabar ėjo pasiruošimas įnamių iš užtvaros slaptai pergabenti į miškus. Šiai pogrindinei veiklai Jelinai parodė viršmogiško atsidavimo. Jis nuolat judėjo tarp geto ir už jo ribų, užkalbindamas taksi vežėjus, ar šie sutiktų jo draugus ir jų ginklus nuvežti į miškus. Kiekvieną siuntą pats palydėdavo ir vėl sveikas sugrįždavo į getą. Čia likusieji neatsistebėdavo jo nuotykiams. Chaimas intelektualas, silpnulis, dabar tapo legendiniu didvyriu, kuris atsiradavo visur, kur tik būdavo krizė. Daug dėkingų akių kryo į dangų, prašydamas jam globos. Bet jį stebėjo ir kitos akys -- Geštapo akys!

Geštapas pagaliau jį sučiupo Kaune, gatvės kampe, įprastiniu: "Rankas aukšty!" Jelinai griebė savo revolverį nusišauti. Bet greit jį apsupo ir ginklą ištraukė. Kad nepatektų naciams į rankas, jis vis dėlto spėjo persipiauti sau gerkle. Taip herojus užbaigė savo gyvenimą.

Bet ir jam žuvus, įnamių iš geto vis dar pasprukdavo į miškus ir ten kovojo ligi karo pabaigos. Išlikusieji gyvi su radonąja armija vėl grįžo į Kauną "išlaisvintais", kad, sulindę į valdžią, vėl iš naujo padėtų bolševikams smaugti lietuvių.

Kaplanas, dabar, matyt, Izraelio gyventojas, primena Jelino istoriją kad atsikirsti prie kaitės tamsų savo tautiečių Amerikoje ir kitur saugiose vietose, kur nepasiekė vokiečių ranka, kad, girdi, žydai, kaip avys, pasidavę skerdžiams.

Jis nepatenkintas, kad 1964 m. Lietuvoje atžymint 20 metų "išvadavimo" sukaktį, ten buvęs visai užmirštas Jelino vardas ir jo pasipriešinimo sąjūdis. 1945 m. Jelinui pripažintas "didžiojo, tėvynės karo" I-os klasės ordinas, bet ligi šios dienos didvyriui atminti net gatvės kampe, jo mirties vietoje, nesą jokios lentelės. Kaplanas norėtų, kad Vilkiųjo arba Kaune Jelinui būtų pastatytas paminklas.

Žvilgtelėję į kitą žydų laikraštį, savaitinį

Tarėsi stovyklos reikalais. Nuotraukoje iš kairės: Sesuo M. Paulė, seminaro moderatorė, Sesuo M. Ancila (su naujos uniformos pavyzdžiu), Sesuo M. Cecilija, Sesuo M. Loreta ir Sesuo M. Ignė, mergaičių stovyklos vedėja Dainavoje.

TARĖSI STOVYKLŲ REIKALAIS

Pracitą savaitgalį, Nek. Pr. Marijos Seserų Vienuoelyne, Putnam, Conn. vyko metinis stovyklų seminaras. Seserys globoja dvi mergaičių stovyklas: Putname, Conn. ir Dainavoje, Mich. Šiose stovyklose dirbusios seserys davė platesnius pranešimus. Taip pat labai įdomių patirčių papasakojo ir seserys talkinusios kitose stovyklose, kaip Jaunimo vadų stovykloje, Ateitininkų moksleivių -- Dainavoje, Ateitininkų stovykloje -- Kennebunk Port, Maine ir Baltijos stovykloje -- prie Montreal, Que. Po pranešimų sekė gyvos diskusijos, darbo įvertinimas ir ateities planai. Seserų vedamų stovyklų vadovybės jau dabar pradės tartis su mokytojais, pagalbininkėmis, bus numatoma dienos programa, pradedama stovyklautojų registracija.

Visa tai daroma, kad lietuviškas jaunimas galėtų nors kelias vasaros savaites linksmai praleisti lietuvių tarpe, dainuodamas, spor-

tuodamas, daugiau pažindamas tautą iš kurios jis kilo ir pasigrožėdamas gamta. Seserų ilga patirtis stovykliniam darbe išmokė jas, kad tinkamas pasiruošimas palengvina ir įgalina geriau įvykdyti užsibrėžtus planus ir suteikia daugiau džiaugsmo stovyklautojams. (am)

SCHOOLS

SACRED HEART ANDOVER, MASS.

Resident school for boys in GRADES 4-8
Conducted by Brothers of The Sacred Heart.
Modern Fireproof Building
—Large Campus.
(28-42)

HELP WANTED MALE

WANTED 1ST CLASS
CARBIDE DIE
FINISHERS
EDM
OPERATORS
SURFACE
Grinder Hands

Experienced. To work with expanding organization offering steady, top wages and overtime with exceptional fringe benefits.

CLYDE F. RICKERT
INCORPORATED
34480 GODDOARD RD.
ROMULUS, MICH.
(E. of Wayne rd., nr. I-94 X'way)
313 — 941-1900
(30-33)

J. Skaidrys

WANTED FABRICATORS, WELDERS, ENGINE LATHE OPERATOR, MACHINISTS

Year around, inside, steady work, paid vacation and fringe benefits.

WRITE, CALL OR APPLY MR. J. ABERNETHY
**INDUSTRIAL WELDERS
AND MACHINISTS**
1003 MINNESOTA AVENUE, DULUTH, MINNESOTA
(218) 727-8559
(22-31)

ST. ANTHONY
SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
Joseph F. Gribauskas
Executive Secretary

4 3/4%
ON INVESTMENTS
Units of \$100.00
Dividend Checks
Mailed Quarterly

5%
ON BONUS SAVINGS
Units of \$1,000.00
For 3 Years
Dividends Paid
Quarterly
or Compounded

1447 So. 49th Court
CICERO, ILLINOIS 60650
Phone (Area Code 312) 656-6330
HOURS: Mon. 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat. 9-1; Wed. Closed
Savings In By The 10th Of The Month Will Earn From The 1st.

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS.
PRADEK TAUPYTI ŠIANDIEN!

- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Metinis dividendas 4 3/4% išmokamas du kart per metus už visus taupymo sąskaitas.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD • CHICAGO, ILL. 60608
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

PASKOLOS

perkant namus daromos ilgiems terminams ir prieinamais nuosimčiais mėnesiniais išsimokėjimais.

DIRVA

The Lithuanian Newspaper

Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

KITI VĖJAI PUČIA...

Ne taip jau seni tie laikai, kada naujoji pokario išeivių banga su nauja energija, idėjomis ir darbais ėmėsi intensyvaus organizacinio darbo tai naujai išeivių kartai suburti. Naujų organizacijų skaičiai augo, kaip grybai po lietaus, kūrėsi chorai, teatrai, bendruomenės apylinkės, sporto klubai, profesionalų organizacijos ir t.t. Iš tikrųjų, gi vos 15 metų praėjus, bematome likučius, griaučius visų tų pastangų. Tai ne nuovargis, kiek bereikalingas jėgų išblaškymas, parodęs savo rezultatus.

Šiandien jau pasigirsta balsai, kad reiktų jungtis, daugiau koncentruotis, daugiau dėmesio kreipti į gyvybiniai svarbius, o ne pašalininius reikalus. Kai kur tas procesas jau įgauna ramesnį, nuosaikesnį ir apgalvotą tempą.

Atkunta teatralai -- jau po vienu stogu, kalbama ne apie naujų bendruomenės apylinkių steigimą, o apie sujungimą keletos esamų. Visuomenė eina į parengimus, kurie rengiami ne dėl paties parengimo, bet organizacijos, kuri rodo gyvybės ženklus ir t.t.

Visuomenės gyvenimu susirūpinusių mintys krypta nebe į vieną kurią veiklos šaką, bet kaip jungtinėmis jėgomis išlaikyti ir toliau puoselėti tai, kas tautinė bendruomenės išsilaikymui būtina ir reikalinga.

Pavyzdžiui, daug kur spontaniškai išskyla idėja -- statyti namus, kur visi tilptume, kur mus jungtų tautinė šiluma, kur bendrai galėtumė būti svarstomi iškili klausimai, kur nesijautume po svetimu stogu. Toji jungtis "po vienu stogu" yra sveikata ir nuosirdžiai galvojančių žmonių idėja. Gaila tik vieno, kad taip galvojančiai nėra patys susitokę akis akin, kad jų mintys galėtų būti greičiau aptartos ir įgyvendintos. Tokios mintys nėra naujo parako išradimas. Jos tik rodo sveiką galvosenos linkmę, kuri turėtų būti kieno nors koordinuojama.

Ne kartą jau teko ir šiose skiltyse apgailestauti, kad jei ko stoko-jame, tai kaip tik koordinacinio veiksmo tose lietuvių kolonijose, kuriose nestinga nei iniciatyvos, nei veiklių žmonių, nei lėšų užsi-brėžtam tikslui įgyvendinti.

Tokiems vėjams visuomenėje pučiant, nebe taip jau sunku beat-

skirti, kur "veikla" kreipiama į bereikalingo erzelio kėlimą, kur stengiamasi galvoti pozityviai ir visuomenei naudinga kryptimi.

Prasmingiau ir gyvenimiškiau galvojančių žmonių žvilgsniai krypta į spaudą. Sako, jūs kelkit tuos klausimus, juos "judinkit" ir raginkit žmones spiestis pozityviems darbams. Spaudoje, gaila, taip pat žmonės, o ne plačia sparniai ereliai dirba. Kilusias mintis galime iškelti, galime ir pamokslauti. Bet -- reikia, kad būtų kampalankius vėjus laiku išnaudoti, žodžius kūnu paversti. Tam gi ir turime organizacijas su vadovybėmis. Jų parodytą iniciatyvą reikalingų darbų koordinacijos linkme spauda ne tik sveikins, bet suteiks ir reikiamą orumą informuojant plačiąją, spaudą skaitančią, visuomenę.

Ir spaudai bus naudingiau, ir skaitantieji idomiau, kai bus informuojama ne tik apie kilusias idėjas, bet ir apie darbus toms idėjomis įgyvendinti. Iniciatyva sveika ir prasminga ne tik kilusią idėją skelbiant, bet ir ją vykdančią.

Vėjai atpučia pirmuosius tokio "idėjų pavasario" ženklus. Iš kokių pumpurų prasiskleis tų idėjų žiedai, paaiškės kuklumą uždegusiam sniegui ištirpus.

Mums rašo

PADEKA MOKYTOJUI

Kai šiais laikais orių, rimtų ir truputį iškilmingų lietuvių skaičius vis mažėja, tikiuosi, ne man vienam buvo malonumas per du Dirvos numerius (Nr. 27 ir 28) pasiskaityti išsamų A. Diržio rašinį apie Prezidentą ir jo Adjutantą.

Smagu buvo ypač man, nes ši A. Diržio straipsnis iššaukė mano netobulą, nerimą, nepakankamai iškilmingą, didžiai nuodėmingą, nekultūringą ir svaigiojantį "akimirka" pulk. V. Šio-gerio knygos apie prezidentą A. Smetoną progą. Nežinrintis rūpestingų pamokymų, kaip tą savo "akimirka" galėjau ir turėjau geriau parašyti, mažiau nusidėdamas geram skoniui, saikui ir autoritetams, o buv. Prezidentui ir jo adjutantui nepagailėt pripažinti nors tiek nuopelnų, kiek muzikantui Mišai Hofmeklerui, - vis dėlto dabar turį šį spūdį, kad ji gal buvo negalutinai žalinga bent tuo, kad

vieną Dirvos skaitytoją, tegu ir truputį vėlokai, paskatino išsamesniems svarstymams bei mano apgailėtino "raugintų kopūstų kvapo" išskaidymams.

Be abejo, skubiai surasti bendrą kalbą su saldžių kopūstų ekspertu man būtų nelengva, nes mudu apie V. Šio-gerio veiklą kalbėjome ir į jį pažiūrėjome iš gana skirtingų elementorių. Aš papasakojau savo paviršutiniškus įspūdžius, žvelgdamas į knygą pirmiausia literatūrinio požiūriu ir ten ieškodamas gyvų, ne lakuotų žmonių, o A. Diržo daugiausia "asmenybės kulto" plėtimą. Todėl jam net žodžiai kaip "herojus", "adjutantas", "aktorai" atrodė... įžeidinėjimai ar pajaukimai!

Literatūrinis rašto darbų vertinimo metodas herojaus terminą visai kitaip supranta, ir taip pat jo biografą, aprašinėjantį herojų, metaforiškai gali vadinti "adjutantu", net jeigu tikrovėje būtų buvęs kitaip. Be to, šiuo metodu žiūrint, knygos vertė ir rašytojo kokybė nepriklauso nuo autoriaus aukšto karinio rango ar jo veikalo herojaus užimtos aukštos vietos politikoje.

Dėkodamas mokytojui už dėmesį ir jo vertingus patarimus, būčiau laimingas, jei vėliau man susirastų laisvesnio laiko dar vieną kartą laikyti recenzijų rašymo kurso egzaminą. O tuo pačiu dar išsiaiškinti, ar prezidentus vertinti ir gerbti tėra vien tik A. Diržio specialioji privilegija.

Bronys Raila
Los Angeles

PAPILDYMAS APIE KUMELIONIŲ PILIAKALNĮ...

B. Kvilkys "Mūsų Lietuva" III tome aprašydamas Marijampolės apylinkes pažymi "... kad 3 km. į pietvakarius nuo Marijampolės kairiame Šešupės krante yra Kumelionių kaimas ir Kumelionių piliakalnis. Jis nėra tyrinėtas ir jo amžių sunku nustatyti".

Praleidęs savo vaikystės dienas minimo piliakalnio papėdėje, norėčiau gerbiau autoriaus B. Kvilkio žinias apie Kumelionių piliakalnį papildyti savo asmeniniais atsiminimais.

Kumelionių piliakalnis yra minimas V. Pietario "Algimante". Piliakalnis ir vietovė betarpliai prieš jį, kairėje ir dešinėje Šešupės pusėje, buvo labai sena lietuvių sūduvų (jotvingių) gyvenimo priešių atsparos taškas. Pats piliakalnis senovės laikais matyt buvo gana didelis, tai liudija toje vietoje natūraliai statūs Šešupės skardžiai, o prieš piliakalnį dešinėje Šešupės pusėje žemas platus slėnis, kuris, reikia manyti, senovėje buvo Šešupės vago ir pati upė buvo tada plati ir vandeninga. Amžių eigoje Šešupės vago, darydama prie pat piliakalnio staigų posūkį šiaurės vakarų kryptimi, jo (kalno) rytinį šlaitą kasmet vis griežiau ir griovė, ką rodo nepaprastai dideli akmenys, pasilikę upės vagoje, kurie buvo naudojami pilant piliakalnį.

Dešinėje Šešupės pusėje, prieš piliakalnį, randasi keilių hektarų durpinė pieva, kaip senį žmonės sako, užaugęs ežerukas. 1932 m. akininko J. Drūžio lauke, Liepynų kaime dešinėje Šešupės pusėje prieš pat piliakalnį minėtos durpinės pievos aukštame krante kasant žvyrą, kuris buvo vežamas Marijampolės cukraus fabriko statybai, buvo atkastos priešistorinių laikų kapinės. Moliniuose, tamstai pilkos spalvos, netaisyklinės formos lietuviško gorčiaus didumo puoduose buvo sudėti žmonių pelenai, kaulų, kaukulių liekanos bei titnago fragmentai.

Būdinga, kad minėti moliniai laidojimo puodai visi buvo rasti apie 2 m. gylyje ir maždaug durpinės pievos krantų lygyje, kas rodo, kad smėlio kalnelis buvo supiltas ant laidojimo vietos ežeriuko krante. Reikia manyti, kad jame buvo palaidoti piliakalnio gynėjų kūnai.

Iš minėto akininko lauko tą metų buvo vežamas žvyras fabriko statybai dideliais kiekiais, višur aplink minėtą pievą žvyrą klostuose buvo atkasama įvairia me gylyje žmonių griaučių, palaidotų apedant akmenimis, visokios formos ir įvairiam gylyje.

Apie atrastas kapines buvo pranešta to laiko Marijampolės

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos veikla laiko perspektyvoje

(Atkelta iš 1 psl.)

skirtingos partijos: Krikščionių Demokratų, Lietuvių Socialistų Sąjunga ir Lietuvių Tautiška Partija. Pastarosios pasivadavimas "Lietuvių Tautiška Partija" nevisai buvo aiškus ir patrauklus. Todėl tautiškos minties veikėjai 1915 m. susirinko vėl Philadelphiaje apsvarstyti veikimo gairių ir pasisakyti dėl savo pavadinimo. Po ilgesnio pasitarimo nutarė pakeisti vardą ir pasivadinti -- Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara.

1918 m. kovo 13 d. tautininkai su katalikais New Yorke sušaukė seimą, kuriame buvo svarstyta, kaip padėti Lietuvai, kuri jau buvo pasiskelbusi nepriklausoma valstybė. Socialistai šiame seime atsisakė dalyvauti. Šis seimas buvo gausus dalyvių skaičiumi (apie 1200) ir darbingas.

Amerikos Lietuvių Tautinei Sandarai apjungusiai vidurio srovės žmonės, neteko ilgai vienybėje gyventi. 1926 m. įvykęs Lietuvoje valdžios pasikeitimas sukskaldė šią organizaciją. Vieni tam pritarė, kiti ne. Vieni rėmė po 1926 m. gruodžio 17 d. susidariusią politinę padėtį, kiti ne. Susidarė dvi grupės: kairė ir dešinė. Laikraščiai Vienybė ir Dirva rėmė naują vyriausybę, o laikraštis Sandara -- ne. Šis įvykis davė pradžią ketvirtajai srovei. Atskilę nuo Sandaros ketvirtosios srovės veikėjai daugiausia pasireiškė šiame trikampyje: New Yorkas, Clevelandas, Chicago, nes savo rankose turėjo du laikraščius: Brooklyne Vienybę su redaktoriumi J. Tysliava ir Clevelande -- Dirvą su redaktoriumi K. Karpium. Šio trikampio tautininkai (kai kas vadina tautiečiais) 1941 m. birželio 7-8 d. J. Bachuno vasarvietėje, Tabor Farmoje sušaukė seimą, kuriame dalyvavo ir A. Smetona. Dviejų dienų pasitarime seimo dalyviai sutarė įkurti Lietuvai Va duoti Sąjungą. Apie šios sąjungos įsikūrimą plačiai aprašė laikraščiai. Jos paskirtis visiems buvo aiški. Greitai atskirose vietovėse įsikūrė eilės skyrių. Įsikūrus šiai sąjungai kai kurie veikėjai visgi dar nebuvo patenkinti. Kai kur dar veikė Lietuvių Misija ir t.t. Gyvenimo eiga ir visokios aplinkybės rodė,

kad tautininkams reikia dar glaudžiau apsijungti į vieną tvirtą organizaciją, kuri turėtų vieną vadovybę. Šią idėją visą laiką kėlė ir puoselėjo A. Olis. Jam talkininkavo: dr. Biežis, adv. Lapinskas, Vanagaitis, dr. Rudokas, Kazanauskas, Bachunas, Karpis ir kt.

Pagaliau 1949 m. gegužės 21 d. New Yorke įvyko seimas, kuriame buvo įkurta Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga. Šiame seime A. Olis buvo išrinktas pirmuoju Sąjungos pirmininku.

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga 18 metų sėkmingo gyvavimo laikotarpį aktyviai reiškė visose gyvenimo srityse. Sąjunga šiuo metu kiek kokybiniu, tiek kiekybiniu atžvilgiu yra stipri. Visuose didesniuose lietuviško gyvenimo įvykiuose matome jos veikėjus aktyviai dalyvaujant arba vadovaujant. Prisimintini trys didieji sąjungos suruošti sąskrydžiai Washingtone, kur gyvu žodžiu, per televiziją, per amerikietiš-

ka dautininkams reikia dar glaudžiau apsijungti į vieną tvirtą organizaciją, kuri turėtų vieną vadovybę. Šią idėją visą laiką kėlė ir puoselėjo A. Olis. Jam talkininkavo: dr. Biežis, adv. Lapinskas, Vanagaitis, dr. Rudokas, Kazanauskas, Bachunas, Karpis ir kt.

Pagaliau 1949 m. gegužės 21 d. New Yorke įvyko seimas, kuriame buvo įkurta Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga. Šiame seime A. Olis buvo išrinktas pirmuoju Sąjungos pirmininku.

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga 18 metų sėkmingo gyvavimo laikotarpį aktyviai reiškė visose gyvenimo srityse. Sąjunga šiuo metu kiek kokybiniu, tiek kiekybiniu atžvilgiu yra stipri. Visuose didesniuose lietuviško gyvenimo įvykiuose matome jos veikėjus aktyviai dalyvaujant arba vadovaujant. Prisimintini trys didieji sąjungos suruošti sąskrydžiai Washingtone, kur gyvu žodžiu, per televiziją, per amerikietiš-

ka dautininkams reikia dar glaudžiau apsijungti į vieną tvirtą organizaciją, kuri turėtų vieną vadovybę. Šią idėją visą laiką kėlė ir puoselėjo A. Olis. Jam talkininkavo: dr. Biežis, adv. Lapinskas, Vanagaitis, dr. Rudokas, Kazanauskas, Bachunas, Karpis ir kt.

Pagaliau 1949 m. gegužės 21 d. New Yorke įvyko seimas, kuriame buvo įkurta Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga. Šiame seime A. Olis buvo išrinktas pirmuoju Sąjungos pirmininku.

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga 18 metų sėkmingo gyvavimo laikotarpį aktyviai reiškė visose gyvenimo srityse. Sąjunga šiuo metu kiek kokybiniu, tiek kiekybiniu atžvilgiu yra stipri. Visuose didesniuose lietuviško gyvenimo įvykiuose matome jos veikėjus aktyviai dalyvaujant arba vadovaujant. Prisimintini trys didieji sąjungos suruošti sąskrydžiai Washingtone, kur gyvu žodžiu, per televiziją, per amerikietiš-

ka dautininkams reikia dar glaudžiau apsijungti į vieną tvirtą organizaciją, kuri turėtų vieną vadovybę. Šią idėją visą laiką kėlė ir puoselėjo A. Olis. Jam talkininkavo: dr. Biežis, adv. Lapinskas, Vanagaitis, dr. Rudokas, Kazanauskas, Bachunas, Karpis ir kt.

Pagaliau 1949 m. gegužės 21 d. New Yorke įvyko seimas, kuriame buvo įkurta Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga. Šiame seime A. Olis buvo išrinktas pirmuoju Sąjungos pirmininku.

ką spaudą buvo garsinama lietuvių tauta. Visi šie ir kiti įvykiai žymiai prisidėjo prie Lietuvos laisvinimo reikalo. Sąjungos nuopelnams priklauso ir laikraščio Dirva išlaikymas ir ugdymas.

Sąjungos veidas idėjinio atžvilgiu nepasikeitė nuo jos įsteigimo dienos, nes veikia tie patys įstatai, kurie įpareigoja narius siekti tų pačių tikslų, kurie iškilmingai buvo priimti New Yorke.

Sąjungos veikla, gairių nustatymas ateičiai ir visi kiti reikalai aptariami, išdiskutuojami dvimečiuose seimuose. Per aštuonioliką metų Sąjungos veiklos įvyko šie seimai:

1949 m. -- New Yorke; 1951 -- Tabor Farm; 1953 -- Philadelphia; 1955 -- Bostone; 1957 -- Clevelande; 1959 -- Detroit; 1961 -- Chicago; 1964 -- St. Louis; 1965 -- New Yorke.

1967 m. birželio mėn. 3-4 d. seimas šaukiamas Chicagoje.

Neramus bankelio susirinkimas

Š.m. sausio 28 d. įvykusiame Los Angeles Lietuvių Kredito Kooperatyvo visuotiniame susirinkime paaiškėjo, kad Kooperatyvo bankelis per pereinamus metus išaugo į per ketvirtą milijono dolerių indėlių ir netoli tiek išduotomis paskolomis. Be to, duota gražas pelno, indėlininkams išmokėti aukšti dividendai, atskaitomybės knygos vestos gerai.

Kadangi kiekvieną dalyką galima kritikuoti ir reikalauti pagerinimų, tai ir praėjusių metų Kooperatyvo direktorių veikla susilaukė kritikos, daugiausia nepamatuotos. Po to, renkant tris direktorius, kelių balsų persvara laimėjo trys atstovai grupės, kuri rodė opoziciją. Buvo nebeperrinktas paties Kooperatyvo įsteigėjas, pirmininkas ir daugiausia bankelio išaugimui nusipelnęs dipl. ekonomistas A. Kiršonis.

Greitai paaiškėjo, kad tai buvo iš anksto organizuotai įvykdytas asmenų grupės sąmokslas specialiai prieš ligšiolinį pirmininką, 15 kooperatyvo narių išteikė motyvuotą protestą, reikalaujant naujo specialaus susirinkimo, kuriame būtų persvarstytas direktorių išrinkimo klausimas ir išsiaiškinta dėl nekooperatiškai nusiteikusių asmenų vaidmens. Naujai išrinktieji taip pat susilaukė perimti pareigas, laukdami kito susirinkimo.

Šis susirinkimas įvyko kovo 4 d. parapijos salėje ir buvo toks, kokio lig tol Los Angeles organizacijų gyvenime dar nebuvo buvę. Buvo triukšmauta, karščiuotasi, bartasi ir pykstamasi ne dėl Dievo ar Bažnyčios, ne dėl tautos ar kokios partijos reikalų, bet dėl garbės, ambicijų ir dolerio. Susirinko beveik 150 narių. Opozicijos grupė, kuri kaltino senąją direktorių valdymą, atrodė kietai organizuota ir net platino šapirografuotą "atvirą laišką", pasirašytą tūlo Z. Tamošausko, kuriame buvo sakiny: "Tragedija yra ta, kad nesame priaugę net iki Afrikos jukų civilizacijos". Susirinkime tos grupės laikysena maždaug ir patvirtino šių žodžių teisingumą...

Vargais negalais šiaip taip pirmininkaujančiam A. Kiršoniui apraminant obstrukcijas, buvo atlikti pirmieji dienotvarkės punktai, išklausti abiejų pusių pasisakymai. Pagaliau, priėjus prie balsavimo ar, praėjusiame

(mm)

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

AKIMIRKOS

BRONYS RAILA

Tikrų vyrų stoka

Jonės Deveikės didžiausi nuopelnai Lietuvai ir jos istorijos mokslui gal nebus Lietuvos statutų vertimai iš įvairių kalbų ir komentarai. Tam darbu ji paskyrė daugiau kaip pusantro dešimtmečio, bet sveikatai silpnėjant nespėjo užbaigti, o nesant lėšų - ką nors išspausdinti. Man atrodo, žymiausias jos nuopelnas liks tai, kad ji pirmoji iš lietuvių mėgino iširti ir įrodyti, jog Jogailos sudarytoji Lietuvos unija su lenkų Karūna nebuvo tokia, kaip lenkai vėliau aiškino, ir kad pats unijos aktas Kriavo miestelyje, kuriuo lenkų mokslas ir politika ilgus amžius rėmėsi, esąs netikras, suklustotas, falšyvas dokumentas.

Tą Deveikės darbą teko skaityti iš rankraščio ir netrukus girdėti, kaip šią savo disertaciją ji gynė Paryžiaus universiteto teisių fakulteto viešame posėdyje, už ką jai buvo suteiktas teisių istorijos daktaro laipsnis. Profesoriams išskeliant veikalo trūkumus ir silpnumus, savo tezes ji gynė, kaip liūtė, ir laimėjo. Nes ji, kaip daugeliui ją pažinusių žinoma, buvo "stipraus charakterio moteris", maž daug turbūt tokia, kokią Chicago giedrininkės norėjo sulaukti iš jų paskelbto romano konkurso: - smarki, atkakli, pasiaukojanti, idealistė, vizionieriška ir kiek ekscentriška, plačiai išsilavinusi, drąsi ir agresyvi. Gal net per daug.

Tačiau, nežinrint barnių ir ginčių kitais klausimais, mūsų pokalbiose dažniausia sutikdavom dėl vieno jos punkto apie dabartinės lietuvių tautos charakteristiką. Jūs nuomone, tikiški ir žalingiausi lietuvių būdo bruožai buvo ir tebėra - lėtumas, nedrąsumas, ramumas, liurbiskumas. Kalbėdama apie tai, ji tuoj užvirdavo pasipiktinimu ir sarkazmais.

Pasirodė, tokia gyveno ir taip galvojo ne ji vienintelė.

Antanas Gustaitis savo "Atskridusio juodo varno" eilėraščių knygoje surado dar antrą.

Mat tautos būdo esminiai bruožai turi atsispindėti meno kūryboje, to negalima išvengti. Ir mūsų lietuviškoje beletristikoje nebeištūrėjusi viena dama pagaliau ekscentriškai prabilo. Tai viena iš tų per dešimtmečius knygoje vaizduoto-

ji lietuvi - ramioji, tyrioji, šventoji skaisčioji. Mėlynakė, geltonkasė, rūtėlė...

Antanas Gustaitis per ilgęsį laiką atidžiai klausėsi jos vaizdų ir šiai lietuviškojo romano moteriai padėjo surašyti laišką skaitytojams. Trim posmais sutrumpinęs, čia norėčiau šį mūsų romanų moterijos atstovės protesto "laišką" pacituoti: -

Kada man geismas gaivus užėjęs
Atgimt Gražina, Safo, bardama, -
O jums išraito mane rašėjas
Visai panašią į savo mamą!...

Kurs deklamuoja, kaip reik mylėti,
Kaip vyšnių žiedus, mėnulio sniegą,
O įviliojęs mane į klėtį,
Nebaigęs žodžio patsai užmiega.

Kurs jums dejuoja, kaip aš kamuoju,
Kaip veržias širdį širdis praryti,
Ogi suvedęs su mylimuoju,
Patsai nežino, ką reik daryti.

Lieku stovėti, akis nuleidus,
Prieš jo sukurtą svajį gražutį,
Kai noris siausti, bučiuoti veidus,
Įsiurbti lūpas, glėby pražūti.

Jaučiu: ant kūno šilkai susprogo,
Standi krūtinė liepsnom pražysta.
Kūrėjas tyli prieš tokią progą,
Nes pats to jausmo dar nepažįsta.

Man liepia glauštis prie šalto mūro,
Kur angelėliai strėlėti styro, -
O aš nenoriu akmens amūro,
Aš trokštu tikro, aistringo vyro.

Gana man smilgų ir peteliškių!
Aš noriu vyro, kaip Katiliškio!

sis, gali būti kupinas ir kitokių ypatybių, troškimų bei aistrų. Pats žmogus ir jo charakteris susideda iš daugybės elementų. Bardamos vaidmenyje atgimusi Gražina būtų galima apmąstyti: šauk nešaukus, protestuok neprotestavus, bet kad juk ir tinkamų tau lietuviškų vyrų šiandien išvijoje veiks nebematyti. Daugiausia tik smil-

gos ir peteliškės...

Man negaila karūnos Katiliškio, kurios jis turbūt teisėtai bent kaip simbolis, yra nusipelnęs. Tačiau ieškodami stiprių ir spalvingų asmenybių, norėdami jomis pasididžiuoti, gan greit visuomet jų terandame žiloje praeityje.

Kai lietuviai buvo laisvi, nuo jūrų lig jūrų, ar ir su lenkais susidėję, kaip "lygūs su lygiais", tai nesunku jų tarpe surasti "tikrų vyrų", išdidžių karalių, narsių kunigaikščių, aistringų peštukų, klinkių ir protinų, lėbautojų didikų ir šaldrių bajorėlių. Bet vėliau mūsų lietuvių ilgiausiai išlaikusių baudžinininkų tautosaka (ypač liaudies dainos, dalis pasakų, skulptūrų ir šokių) labiau jau atstovauja kitokio būdo lietuvių: - ramų, lėtą, tylų, lyrišką, susimąsčiusį, kenčiantį, be galo pamaldų, liūdną, tik atsargiai ir labai iš tolo simbolių pagalba kai kurioms aistrom pažaidžiant.

Nieko nepadarysi, vis dėlto čia apsieičiai jaučiama, anot Deveikės, liurbiskumo bruožų. Pagaliau, daugumas ir šio šimtmečio mūsų valdovų bei prasikišusių asmenybių, kaip kirvis kotą, tokį tautos būdą atitiko. Tik kai kurie iš jų ilgėjo si kažko gilesnio, pilnesnio, spartesnio. Dr. K. Pakštas pavy. karštai ragino "pasukti laikrodį šimtu metų pirmyn"! Ir kai tat nepavyko, mūsų laikrodis vis ėjo truputį vėluodamasis, pagaliau agonijoje sustojo, tai po karo anas svajoto nors Hontdrė įkurti "atsarginę Lietuvą" tokiu gražiu vardu, kokio mūsų senoji tėviškė niekadoms neturėjo ir neturės, - Dausuva, šiandien ta šalis ir jos kūrėjas - abu dausose.

O prezidentas A. Smetona ne vien išdailintu liežuviu, bet ir kietesne ranka mėgino lietuvių bendruomenę sutvarkyti pagal Platono filosofiją. Jis nuoširdžiai tikėjo senųjų graikų išminčiaus idėjomis ir jų vertybių gradacija: gėris, grožis, darna ir tiesa, išmintis, saikas, drąsa, teisingumas, pamaidumas... Ir valstybės sąranga jam klostėsi maždaug pagal Platono schemą: viršuje filosofai - karaliai arba vadai, paskui kariai, po to visų rūšių verslininkai, o galiausiai Platonas sutiko, kad yra ir naujų vergų luomas.

Deja, prezidentui ryškiau pavyko aukštyn pakelti dupirmuoju luomu - vadų ir karių, o kitiems laiko nebeužteko...

Prezidento artimiausias bendradarbis ilgametis ministras pirmininkas Juozas Tubelis šią dieną vyresniųjų lyg užmirštas, o jaunesiems daugeliui negirdėtas. O tačiau jo būta įdomios asmenybės. Tiesa, taip pat lėtas ir praktiškas, nes agromomas; konservatyvus ir atsargus, nes finansininkas. Bet turbūt svaigį sekdamas, atvangos valandomis poilsio ieškojo politinėje filosofijoje ir net literatūroje. Jis galvojo ir iš kitų reikalavo, kad lietuviai įgautų platesnius minties akiračius, dvasioje pagilėtų, daugiau pažintų, daugiau dirbtų ir temperamentingiau siektų.

Ne be šypsenos lūpose, vis prisimenu tris atvejus.

Per A. Smetonos 60 metų sukaktuvių minėjimą Valstybės Teatre Tubelis, aišku, buvo pirmas iš prakalbininkų ir savo sveikinimus vyriausybės vardu pradėjo baisiai iškilmingais žodžiais: "Dieviškasis Platonas pasakė"... (Bet ką dieviškasis pasakė, biesas nežino).

Tautininkų laikraštinių (šeštosios) Kauno apylinkės susirinkime jis kartą barėsi, kad mes per mažai gilinamės į politinę filosofiją: - "Ar daug ką jūs žinojote apie Rousseau? Mes visi buvom jo minčių sekėjai"... (Tada pagalvoju sau vienas: jei visi būtų išstudijavę Jean-Jacques Rousseau "Le Contrat social" ir šęktų jo idėjom, kažin ar čia daug būtų autoritetinės santvarkos šalininkų?)...

O sykį Lietuvos Aido redakcijos ir artimų bendradarbių suėgoje jam užėjo kažkoks malonumas kalbėti daugiausia apie filologiją ir literatūrą. Jis kaltino dienraštį, kad čia mūsų lietuvių kalba skurdi, makaroniška ir skaitytojui nebesuprantama. O paskui priekaištavo rašytojams: - "Kodėl mūsų rašytojų veikaluose nevaizduojamas gilus ir sudėtingas dvasios lietuvis, kaip Goethės Faustas? Ar mūsų kūrėjai akli, kad neranda ir nemato lietuviškų Faustų?"...

Čia jo turėta teisybės. Šiandien aišku, kad mūsų rašytojai buvo akli. Nereikėjo ilgai nė dairytis. Jie tuoj būtų radę visose partijose daugybę faustų, velniui sielą pardavusių, ragaujančių margaritiškus malonumus ir po to kombinuojančių, kaip iš Mefistofelio nagų išsiaduoti, kaip krauju pasirašytą sutartį sulaužyti. Matot, tūli galvoja, kad taip apgauti velnią yra dorybė.

Nemaža tokių lietuviškų Faustų ir Amerikoje, kaip lygiai Falstaffų, Raskolnikovų ir Karamazovų, Kleopatry ir ponijų Bovary. Kaip lygiai sovietinėje Lietuvoje - Gogolio revizorių ir Čičikovų ir, galbūt, Konradų Wallenrodų.

Gaila, Antano Gustaičio moteris iš lietuviškų romanų savo skausmo skunde tokiomis nesisidomi. Ji trokšta tik "tikro, aistringo vyro". O ko mūsų aistrin-

gi liurbiai dar trokštų? Legendarinių Gražinų, Živilių, Pajautų, grafitės Platerytės? Eik sau, žmogau... Neperdaug jėdosi net Birutė, kadangi dabar jų labai gausu. Be to, Palangos kunigaikštienės, dažniausia jau nunokusio amžiaus, suorganizavusios į specialią draugiją ir paprastai rengia tik labdarybės balius.

KARINIS

AUKLĖJIMAS

Sovietinės armijos ir karinio laivyno dienos proga (vasario 23), visiems mokytojams Lietuvoje per jiems skirtą laikraštį (Tarybinį Mokytoją) išakmiai priminta pareiga kaupti daugiau dėmesio į "karinį - patriotinį" (militaristinį) jaunimo auklėjimą. Nurodyta keletas pavyzdinių mokytojų (rusų ir lietuvių), kurie tą uždavinį atlieka gerai: propaguoja pasižymėjusių rusų karių kultą (vienaime būrely "išaiškino 345 Tarybų Sąjungos Didvyrius"), kiti rengia ekskursijas į mūšių vietas, tretie mokosi visokių militarinų užsiėmimų ir tt. Reikalaujama tą militaristinį auklėjimą sustiprinti, ypač "šiaus jubilejiniais metais" (rusų revoliucijos 50 metų sukakties metais). Paraginamas baigiamas visai nedviprasmišku išipareigojimu ruošti karui, jei Maskva įsakytų: "Mūsų jaunimas turi būti pasiruošęs įvykdyti šventą pareigą -- su ginklu apginti savo liaudį, jei išmuštų rūsiti valanda, jei įkovotojų gretas stoti įsakytų Tėvynė". Būdinga, kad militaristinis auklėjimas taip atvirai propaguojamas savo pavaldiniams, bet labai smerkiamas, jei pastebimas kituose kraštuose. (ELTA)

HELP WANTED MALE

WANTED JOURNEYMEN
B & S AUTOMATICS
SCREW MACHINES

Set up and operate 3rd shift South Bend Area Company offering excellent future for right man. Must be able to handle all phases of set ups. Wages in excess of local rates plus night premium. Steady work, paid holidays, vacations and insurance. Call R. Robinson, 219 - 232-2051. An Equal Opportunity Employer (21-30)

Skaityk ir platink
DIRVĄ

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Import. 5 Stars Greese Brand 5th — \$5.39
2. Glenmore Vodka 5th — \$2.98
3. Coeur de France Cordials 5th — \$2.98
4. Import. 3 Stars French Cognac 5th — \$4.75
5. May Wine — Import. From German 5th — \$0.98

6. Krupnik — Honey punch 5th — \$3.69
7. Import. Scotch Wiskey 5th — \$3.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

ANTANAS VAIČIULAITIS

Salamiesčio šunės

Padavimas iš knygos "Gluosnių Daina"

Pamatęs mergužėlę, raudančią linus, klebonas juokavo, grumodamas pirštu ir primerkęs dešinę akį:

-- Na, na, Marceliuke, girdėjau, kad apsukai galvą šimulių Petrui.

Mergina, nukaitus, tik prilinko prie linų -- ir buvo skaisti, kaip agiona.

Klebonas kiekvienam turėjo žodį.

Toliau bedūlindamas, įsaipekto įpievas, tuščias ir avių nugaružtas. Tik ežia buvo apžėlusis tirštesniais kuokštais, ir po vienu jų snūduriavo kiškis, šiltoji gužtoji sapnuodamas dobilus ir kopūstus.

Ir klebonas skendėjo sapnuose apie rudenį, apie bulviakasį ir apie prabėgusias dienas, kurios nulėkia, lyg tos gervės į dausų kraštus.

Ir štai jis vos neaktelėjo, kai tiesiog išpo jo sutanos, iš savo šilto migio, stryktelėjo kiškis.

Pupciką ir Perkūną buvo tikri šunės, gerai žinoję savo amatą: skalydami ir cypdami, versdamiesi per kurmiarausius, jie puolėsi vytis zuikį.

Ir ką tu gražesnio gyvenime galėtum regėti! Didelis ir nusipenėjęs, kiškis ilgais šuoliais liukosėjo per laukus, o pridurmui, lalėdami, ritosi šunės, į kurių kismą sužiūro žmonės -- ir piemenukai prie kaimenių, ir artojai prie žagrės, ir bobulės bulvienojuose.

Lenktynės buvo nelygios, ir po valandėlės kiškis pajuto, kad jo vijikai dūsta. Užbėgęs ant kalnelio, įsiai, kaip geram zuikiui tinka, nutarė apsižvalgyti.

Pačioje viršūnėje, lyg kokiai parodai, jis atstatė savo balsvą papilvę -- ir atsigrėžė į šunis, kurie kuduliavo už gerų varsnų, liežuvių iškorę ir šonais dumdami. Tačiau jie buvo pilni narsumo ir dargi dėjos lyg kokiais šunų karžygiais, kurie drįso šokti paskui toki stambų kiškį!

Dabar atsitiko kažkas negirdėta. Ne, tokio dyvo nei šunų, nei kiškių, nei žmonių giminė dar nebuvo įtraukusi į savo istorijas bei pasakas.

Vos tik Pupciką su Perkūnu apsižiūrėjo, kad kiškis atsisuko, broleli tu mano: tik sukliko abu, ir kad pasileis atgal, uodegas pabrukę, cypdami ir rėkdami, ant grumstų griūdami, kol pagaliau pripuolė prie klebono kojų, pašiurpę ir iš išgąsčio drebėdami, lyg ant pačios meškos būtų užbėgę.

Nūn tai suklego žmonės! Ir per visą Varnių vyskupiją pynė jie paskui istorijas apie Salamies-

čio šunis. Esą, nuotykiš pasiekęs net pati šviesiausiaji ganytoja kunigaikštė Giedraitė -- ir kiek gardsaus juoko jis turėjęs!

Vis dėlto šis atsitikimas greičiausia būtų nunykęs: žmonių atmintis silpna, o šunės bene skleis gandrą apie tokią savo nešlovę! Bet Pupciką su Perkūnu regėjo ir kiškių giminė -- visi tie, kurie gyvena bulvėse, žiemkenčiuose ir pievose. Jie karta iš kartos pasakojo apie Salamiesčio zuikį, kuris išgąsdino net du šunis. Regėkite -- to joks kitas kiškis nėra padaręs! Seniai, regzdami šią istoriją, išgražindavo ją ir pridėdavo naujų narsumo bruožų -- ir nūn jų veislėje Salamiesčio kiškis yra išaugęs į tikrą milžiną. Lygia dalia jie išaukštino ir Pupciką su Perkūnu; kiškių knygoje šiandien ir vienas ir antras jau bus stambesni už didžiausią liūtą, nesgi būtų maža garbė nugąsdinti koki žiogą!

Jokūbas baigė savo pasakojimą.

-- Tai ir viskas, -- dar pridėjo jis, į akmenį iškratydamas pykęs pelenus.

-- Ačiū, -- tariau aš.

Pastebėjęs, kad atvažiavo žmogus su maišais, Jokūbas atsistojo ir nuėjo į malūną.

Likausi vienas klausydamasis, kaip bilda malūno ratas ir kaip per akmenis gurguliuoja upės vanduo.

JAUNOJI KARTA

Korp! Neo-Lithuania Vasario 16 minėjimas New Yorke. Paskaitą skaito fil. V. Gruzdis. Prie stalo iš kairės: Giedrė Stankūnienė, Almis ir Violė Tamošiūnaitė, fil. V. Gruzdis, Aldona Čekienė ir Danutė Maurukaitė. Prieky Aldona ir Stepas Mackevičiai.

Korp! Neo-Lithuania kovoje už laisvę ir lietuviškos išlaikymą

Vasario 24 d. Korp! Neo-Lithuania New Yorke nariai ir jų svečiai susirinko paminėti Lietuvos Nepriklausomybės šventę. Minėjimo metu įdomų pasitenkė su korporantais ir svečiais turėjo Korp! filiteris inž. Vincas Gruzdis, atvykęs iš Philadelphia.

Fil. V. Gruzdis palietė ne tik korporantams, bet ir visiems lietuviams, ypač jaunesniems, aktualius klausimus. Čia patiekiame būdingiausias to pokalbio ištraukas.

Išgirdusi laisvės deklaravimą, lietuvių tauta pasijuto pilna energijos ir gyvybės statyti laisvą ir nepriklausomą Lietuvą. Savanorių būriai, poeto žodžiais, paliko arklą, knygą, lyrą ir nuėjo Lietuvos laisvę ginti. Daug vargų teko išgyventi anais nepriklausomybės atstatymo metais, bet priešai buvo išvaikyti, valstybės valdymo aparatas sutvarkytas, Lietuvos valstybė ir lietuvių Tauta pasijuto laisvam gyvenime, pradėjo sparčiai klestėti tautinės kultūros kūrime.

Nepriklausomybės laikotarpį Lietuva atstatė nors ir nedidele valstybe, bet ji turėjo visus didžiųjų, modernių valstybių privilegijas. Jos valstybinė ir diplomatinė kalba -- lietuvių kalba, mokslo kalba -- lietuvių menas ir literatūra, net opera lietuvių kalboje. Visas tautiniai kultūriniai ir politiniai gyvenimas reiškėsi lietuvių kalboje.

1940 metais Lietuva, kaip ir daugelis Europos valstybių, pakliuvo po raudono slibino nagais. Ne tik tautinės kultūros vertybės naikinamos, bet naikinama ir pati tauta. Okupantas deda pastangas ten įkurti šiaurvakarių Rusijos dalį. (Tai komunistinio Rusijos imperikalizmo siekis. Čia joks internacionalas ir tautų laisvė, kaip jų propagandos mašina triūbija).

Laisvam pasaulyje atsidūrę patriotai lietuvių pradžioje laisvės kovą, kad atstatyti nepriklausomą Lietuvą. Yra nemaža pasiaukojančių lietuviškos visuomenės, kuri uoliai dirba tautos laisvės kovoje. Sukurta eilė patriotiškų organizacijų, nebilo-

gai veikia lietuviška spauda, lietuviškos mokyklos (nors tik šeštadieninės). Veikia jaunimo organizacijos.

Tautiškos srovės atstove būtų Korporacija Neo-Lithuania. Po nepriklausomybės praradimo visos tautos vargai atsiliepė ir Korp! Neo-Lithuania gyvenimą. Daug korporantų žuvo kovoje už tautos laisvę. Kiti pasitraukė į laisvąjį pasaulį. Pavergtoji tėvynė, kaip kitos patriotinės organizacijos, taip ir Korp! Neo-Lithuania uždarė. O čia, Jungtinėse Amerikos Valstybėse ji gražiai suklestėjo. Nors išsimetę po tolimas vietas, bet vyresnieji neolituanai, kartu su filijomis išsiriškia po Korp! Neo-Lithuania vėliava su šūkiu "Pro Patria". Jų pėdomis gražiai žengia jau nemažas skaičius jaunės kartos.

Korporacijos Neo-Lithuania aukščiausias įstatymas: Lietuvių tautos laisvė, didybė, garbė ir gerovė. Korporacijos narių: valinga, kilni, bei tauri asmenybė. Neolituanų priesaikoje yra žodžiai: "saugoti ir ginti tautinę savo ir savo Tėvynės Lietuvos garbę".

Nepriklausomą Lietuvą duodant priesaiką, nebuvo abejonės dėl jos vykdymo. Bet išsivijoj duota priesaika įvykdyti, tai jau būtų tikrai tauraus lietuvių asmenybės išugdytas. Emigracijoje neolituanai statomas didelis uždavinys. Bet kaip karys pasidaro herojum tik kovos lauke, taip tauraus lietuvių asmenybė sužibė tik tautai į nelaimę patekus. Herojų vardais lietuvių istorija nuklota sukilimų metu. Patriotinės asmenybės iškilo tautinio atgimimo laikotarpyje. Dabar eilė naujai kartai, ypač neolituanams.

Nėra lengvesnio dalyko, kaip atsisakyti nuo savo principų. Atsisakyti savo tautos, savo kalbos, tautinių tradicijų, išsidažyti savo religijos, Caro laikais ne vienas lietuvių inteligentų priėmė stačiatikių tikėjimą, išsižadėję savo tautos, Rusijoje turėjo geras tarnybas, ir taip tūkstančiais jų žuvo lietuvių tautai. Taip pat mū-

sų emigrantų pirmoji banga su savo įpėdiniams beveik išnyko, o tai trečdalis lietuvių tautos, tai apie 1 milijonas. Tūpsta ir nauji ateiviai, nors ir atsižvelgę Nepriklausomos Lietuvos kultūrą.

Tik nedaugelis lietuvių laisvės kovoje ir lietuviškos išlaikyme sužibėjo anais ir dabartiniiais laikais. Ir dabar, šiam baisiam lietuvių išnykimui pavojui, reikia laukti tų taurių asmenybių. Vieną turime atsiminti, kad tik tautinė meilė išugdys taurius lietuvius -- Lietuvos deimantus. Todėl tautinė meilė turi būti ugdoma naujų kartų. Tą meilę privalo ugdyti pirmiausia tėvai, vėliau mokykla ir organizacijos.

Yra nemaža pasiaukojusių visuomenės, intensyviai dirbančių jau nemažas skaičius jaunės kartos.

(Nukelta į 6 psl.)

Išpūdžiai iš Pietų Amerikos

Nijolė Šlapelytė

Išsamų straipsnį apie Pietų Amerikos kongresą skaitei spaudoje. Nemėginsiu konkuuruoti, bet norėčiau, kad visi pajustumė nuotaiką jaunimo studijose savaitėje. Tad gal truputį ir nerimtai, bet vis pasidalinti išpūdžiais mėginsiu.

Ilgai laukėm, ilgai svajojom apie neįsivaizduotiną vasaros orą. Ilgai spėliojome: ko mes važiuojam, koks tikslas, ar žmonės tikrai nusistatę prieš amerikonus? Galia, kad tiek laiko sugaišom bijodami, nes mums išlektu išlipus su šypsena ir juokais pasitiko entuziastiškas jaunimas.

Karšta. Vidurdienį reikia pagrindinį valgį valgyti -- ir dar su vynu. Palmės kur ne kur strypso. Mieste mažytės europietiškos mašinos daužosi gatvėmis. Rodyklinių šviestų nėra, tad kas didesnis -- ar senesnis -- tas laimi. Padangos tik kaukia ir mes spėjome, kad stabdžiai turi būti nepaprastai geri. Su patraukliai grakščios ispaniškos architektūros stebėjimu, šitie buvo patys pirmi išpūdžiai. Vienas malonumas kvėpuoti naujo gyvenimo tembru, nauja aplinka... bet ilgai negalėjome sėdėti -- tuoj mus nugarbeno į vasarvietę Villa Elisa, kur sukratytais kaulais, apdulėjusiais veidais ir linksma širdim pradėjom studijų savaitę.

Nepapręjo nė diena, ir visi jau tapom mielais draugais. Rodė, kad jau visus metus mes Argentinos jaunimą pažinom. Gal skaičius (apie 60 asmenų) padėjo subūrimui. Mes, "amerikonai" stebėjome studentų darbštumą. Nereikėjo nei pažinti žvairai, nei įsakymų duoti, nei ant kelių prašyti, ir pusryčių stalas buvo padengtas, sūriai supiaustyti, ir kava išpilstyta. Vadovams nereikėjo nei pykti, nei stumti vyrų malkas, lauzui rinkti ar stovyklą išvalyti.

SKAUTIJOS APJUNGIMO SIEKIANT

Dirvos skaitytojai ir mūsų visuomenė, be abejo, stebisi kad toli nuo mūsų pavergtos Tėvynės laisvoje Amerikoje ir kitur veikia lietuvių skautų, skaučių ir jūros skautų bei skaučių organizacija -- de ja, ne vieninga, bet susiskaldžius, atskirti lyg dirbtina geležine siena. Dirva deda abiejų šių organizacijų nuotraukas, pranešimus. Kartais pasirodo polemika, ginčai, priekaištavimai, pasiteisinimai ir kt. Abiejų organizacijų narių tėvai ir rėmėjai klausia: kas gi čia darosi?

Skautybė, kurios uždaviniai bei idealai yra kilnūs, rėmė ir remia visa tautinė visuomenė, kunigai (katalikų ir evangelikų), mokytojai, diplomatai. Lietuvos prezidentai A. Stulginskis ir A. Smetona buvo Lietuvos Skautų Sąjungos šefai.

Ši organizacija yra daug nusipelnusi mūsų tautai ir Lietuvos valstybei. Ji skelbiama esanti mūsų jaunuomenės auklėjimo organizacija, lietuviško patriotizmo mokykla.

Organizacijos nariai duoda pasižadėjimą tarnauti Dievui, Tėvynei ir Artimui. Nieko kilnesnio negali būti. Ši organizacija labai reikalinga ypač šiais laikais, kuomet visur matome lietuvių jaunųjų nutautimą, atšalinimą savo tautos reikams, išsižadėjimą savo kilmės ir t.t.

Vieningai ir gerai or-

ganizuota, ji turėtų būti didžiausia, jungdama keliasdešimtis tūkstančių narių visuose kraštuose. Joje turėtų susispiesti geriausios auklėtojų pajėgos, kad mūsų prieauglis būtų rimtai ir pavyzdinčiai auklėjamas lietuvių tautos idealams siekti.

Tačiau, kitados buvus didelė ir pajėgi organizacija, dabar yra susiskaldžius ir nerodo noro vėl susijungti bendram darbui. Abi jos teturi vos po keletą tūkstančių narių. Abiejų organizacijų vadų tarpe matome universitetus baigusius žmonių, kunigų, mokytojų. Į kurią jų tėvai turėtų leisti savo vaikus? Ir kaip jų nariai -- skautai ir skautės, jūrų skautai ir skautės -- gali jaustis ir žiūrėti vieni į kitus? Kurie yra geresni ar tikresni skautai? Skautų ištatai sako: Skautas skautui yra brolis. Bet lietuvių skautams ne visi lietuviai skautai yra broliai.

Man teko patirti, jog Lietuvos Skautų Sąjungos iškūrėjas Petras Jurgėla pasiryžo imtis žygį abiem organizacijom sutaikinti ir sujungti.

Petras Jurgėla pradėjo skautų sąjūdį mūsų sostinėje Vilniuje, paruošė šešias knygas apie skautybę, ir pirmutinius vadovėlius, organizavo pirmutinius skautus ir skaites, taipgi ir jūros skautus. Savo sukurto sąjūdžio darbus ir reikalus žino geriau negu kas kitas.

Jis parašė didelį veikalą, "Lietuviškoji Skautija", kurį ruošė net 20 metų. Veikale patiekiami skautijos istorinė apžvalga.

Kaip kitados jis skelbė skautybės gerį ir reikalingumą lietuvių tautai, taip dabar stengiasi atkurti gerį šioje organizacijoje ir patiekia atitinkamą receptą blogiui pašalinti ir žaizdas užgydyti. Nesinorėtų tikėti, kad galėtų atsirasti tokių skautų vadų, kurie būtų priešingi Lietuvos skautų iškūrėjo šauksmui dėl būtinai reikalingos vienybės, bendro darbo ir skautiško susitvarkymo.

Lauksime džiuginančios žinios iš apsiniaukusių skautiškos padangės. Norisi tikėti, kad abiejų skautiškų organizacijų vadai ir vadovybės išgirs savo iškūrėjo balsą ir priims jopatari.

Inž. Rimas Vaičaitis

NAUJAS INŽINIERIUS

Daugelis tėvų skundžiasi savo vaikais, kad šiame krašte neįmanoma vaikams išmokyti lietuvių kalbos, kad sunku jiems siekti aukštojo mokslo, kad sunkios sąlygos bręsti padoriui jaunuoliui.

Tarp jų dejonų matome išimčių ir gražių pavyzdžių ne tik jaunimui, bet ir visai mūsų lietuviškai visuomenei. Štai vienas iš jų Rimas Vaičaitis, š.m. vasario mėnesį baigęs University of Illinois Urbanoje B.S. - aeronautikos inžinerijos mokslus. Baigė su geriausiais pažymiais buvo pakviestas to paties universiteto asistento vietai užimti. Dar čia Rimui nesustojo mokslo siekimas -- jis pradėjo ruošti magistro laipsnį.

Rimui šis mokslo kelias nebuvo labai lengvas. Likimui lemiant, jis buvo atskritas nuo tėvų Lietuvoje. Tik prieš 6 metus, tėvams Valerijai ir Kostui Vaičaičiams, pavyko jį atitraukti į šį kraštą. Matęs alkį ir vargą, jaunuolis tuoj pradėjo studijuoti anglų kalbą ir siekti mokslo.

Rimas yra plačios erudicijos jaunuolis. Jam užteko laiko ne tik mokslui, bet visuomenės darbams, sportui bei menui. Kaip sportininkas varžybose laimėjo daug gražių taurių. Priklaušė studentų tautinių šokių grupei ir Scenos Darbuotojų Sąjungai. Čia, statant S. Čiurlionienės "Dvylika brolių juodvarniais laikščiusių" vaidino svarbiausią "Širduko" rolę. Praeitį ir jo darbai įrodė, kad tikrai jis vertas mūsų visuomenės "Širduko" vardo. Mes vyresnieji pamilome jį, kaip mandagų, darbštų, atsakingą pareigoms jaunuolį.

Šio laimėjimo Rimui pasiekti padėjo jo žmona Aukšė Paplėnaitė, taip pat baigusi tą patį universitetą ir mokytojaujanti Urbanoje.

Rimai, džiaugiamės tavo energija ir pasiektais rezultatais ir linkime ateityje tos sėkmės ir ryžto.

Sofija Adomaitienė

mą susitaikinimui. To mes visi nuoširdžiai linkime ir laukiame. Tuomet vieninga ir susitaukius lietuviška skautija tikrai susilauks tūkstančių naujų kandidatų ir šimtų dosnių rėmėjų.

K.S. Karpus

Chicagos neolituanų sueigoje. Sėdi iš kairės: Viktorija Kašubaitė, Gražina Vainaitė, Karolė Domeikytė, Eglė Juodvalkytė ir Laima Nainytė.

Žavios chigagietės jūrų skautės.

M. Nagio nuotrauka

(Nukelta į 6 psl.)

KORP! NEO-LITHUANIA KOVOJE...

(Atkelta iš 5 psl.)

Šios tautos laisvės kovoje. Sukurta patriotinės organizacijos. Daug padaryta, kad laisvės kova pereitų į naujos kartos rankas. O vis dėl to mes esam labai abejingi, ar bus pakankamai tų taurių lietuvių, tų Lietuvos deimantų.

Praėjusieji metai mums parodė jau džiuginančių reiškinių. Jaunimo Kongresas, žygiai į Washingtoną ir Jungtines Tautas, lankymas įvairių tautų atstovų ir kt., pagyveno lietuvių tautos laisvės kovą. Tiesa, pasiryžėlių, pasiaukojusių patriotų visada nedaug. Bet praeitęji metai parodė, kad mes jų turime jau ir naujų kartų, o taip pat ir neolituanuose.

Laisvės kovoje ir lietuviybės išlaikyme Korp! Neo-Lithuania turi būti tautinės idėjos sklaidėja ir puoselėtoja. Tai dar daug darbo yra vyresniems

ir ateinantiems jaunesniems. Neolituanų misija yra tautinės kultūros puoselėjime, lietuvių tautos laisvės, idėjos sklaidyme ir taurios tautinės asmenybės ugdyme. Neolituanas kelias yra pirmiausia išlikti pačiam lietuviui ir dėti pastangas, kad lietuvių tauta laisvėje gyventų. Tam atsiekti reikalingos sąlygos. Pirmoji sąlyga -- tautinė meilė arba patriotizmas. Patriotizmas gali būti įgimtas ir išugdytas. Neolituanas turi turėti šias abi patriotizmo ypatybes.

Vien įgimtos tautinės meilės neužtenka. Ji dar turi pereiti ugdymo kelią. Tautinės meilės ugdyme iškyla antroji sąlyga, būtent įsipareigojimas. Korporantas ugdymas savyje patriotizmą imasi įsipareigojimų. Sekantis neolituanas dvasinis elementas yra pareigos jausmas. Tik išugdęs savyje pareigos jausmą, išplaukiantį iš patriotizmo, korporantas eina į trečią sąlygą, valingos ir kilnios asmenybės ugdymą.

Neolituanas, jausdamas savyje tėvynės meilę, imasi tautinių įsipareigojimų vykdyti. Čia ir išplaukia mūsų šūkio "Pro Patria" reikšmė. Priesaika nei viena iš mūsų nepadarо tauria asmenybe. Per priesaiką mes tik įteiname į taurios asmenybės kelią. Čia, emigracijoje, ypatingas rūpestis krinta vyresniems kolegoms - filisteriams. Jie turi sudaryti sąlygas jaunakartai siekti taurios lietuvių asmenybės.

Neolituanas asmenybės ugdymą.

ne korporacija reikalinga tam tikrų institucijų, būtent puoselėti padaliniuose:

a) kalbos grožio varžybas; b) kultūrinius vakarus; c) tautinės kultūros studijų vakarus; d) rašymą spaudoje; e) tautinės propagandos vedimą svetimųjų tarpe; f) tautinės ideologijos studijas; g) tautinės minties sklaidimą lietuviško jaunimo tarpe.

Čia tik keletas gairių į korporanto tautinės asmenybės ugdymą. Filisteriai turėtų įsteigti premijų fondą ir planą premijoms laimėti. Šių metų suvažiavime turėtų būti įneštas projektas ir išdiskutuotas.

Sveikintinas 16-tos Vasario minėjimų ruošimas korporacijos ribose. Reikėtų daugiau panašių tautinio pobūdžio rengimų organizuoti. Svetimajai šaly, toli nuo tėvynės, jei korporanto širdis plaka tėvynės meile ir skamba lietuvių kalba, jis rikiuojasi korporacijos taurių asmenybės gražinėjė.

Ginti savo tautos laisvę ir garbę, tai istorinė, tradicinė ir dvasinė mūsų tautos galia. Toji dvasioji gyvenimo mūsų bočiai, vėliau tautinio atgimimo nešėjai, nepriklausomos Lietuvos kūrėjai. Toje pat dvasioje susikūrė Korp! Neo-Lithuania.

Nors už tėvynės ribų, bet kaip vyresnieji, taip ir jaunesnieji, tautinio patriotizmo idėją, kilnios, taurios tautinės asmenybės ugdymą turime pastatyti aukštumoj, kad turėtume ką perduoti naujos nepriklausomos Lietuvos patriotams.

JAUNIMAS SCENOJE

Už scenos programos dalyviai juda. Štai du susiduria, murmteli, apsisuka, ir vėl susiduria. Susigėsta, atsiprašo, nusisuka... ir susiduria su kitais. Nervai įtempti. Viena deklamatorė išbalsavo kartoja savo eilėraščius. Pianistas skleidžia gaidas. Dainininkai vienas kitą drąsindami gnaužo rankas. Ššš -- sudraudžia pranešėja -- pradedam. Scena ištuštėja.

Labas vakaras -- prabyla Liucija Virpšaitė, apžvelgus pinutėlę salę. Paskaito straipsnelį iš V. Kasniūno Lietuvos vaizdų ir pristato pirmąją programos dalyvį, Mykolą Drugą. Mykolas rankom perbraukia klavišus ir klausytojus užhipnotizuoja Šuberto muzikos garsais. Danguolė Šukelytė vaizdžiai skaito "Šniokščia sriainios upės". Kartu su jūniori Egle Juodvalkyte ji išpildo F. Kiršos "Mano maldą". Eglė atsikvepia ir pradeda skaityti Mačernio "Penktąją Viziją". Jautrus balsas kyla, kyla

ir krinta. Plojimams aidint, jos pažvelgia viena į kitą, nežymiai šypsteli ir atsidūsta -- patikol! Vyto Nako bosas ir Zitotos Burneikytės skaidrus balsas dailiai derinasi dainuojant "Brolužėlis žirgelį balnojo", liaudies dainą, suharmonizuotą Paltanavičiaus ir Balčiūno "Ant Vilijos krantų". Jiem akompanuoja Manigirdas Motekaitis.

Klausytojai pergyvena "Atvirumo akimirka", kurią išpildo Kristina Sabaliauskaitė ir Romas Stakauskas. Jie užburia salę Jono Aisčio eilėraščiais --

Vienas kraujo lašas
būt tave nuplovęs,
Bet varge jo vieno
tu pasigedai.

Jiems baigus, akimirka tylos. Tada, plojimais juos apsupa, apgaubia ir išlydi.

Mykolas Druga baidžia vakaro programą Šuberto "Impromptu".

Uždanga nusileidžia. Svečiai dalinasi vakaro

Šv. Antano lietuvių gimnazijos Kennebunkporte mokiniai šoka Mikitą Vasario 16 minėjime. Tautinių šokių juos moko Ona Ivaškieienė iš Bostono.

Įspūdžiai iš P. Amerikos

(Atkelta iš 5 psl.)

Širdys palengvėdavo išliedamos pageidavimus, pavydus, Pietų Amerikos jaunimo tikslus. Tada ir tik tada mes pradėjome matyti, kiek jėgų Argentinijos jaunimo tarpe glūdi. Kad tik būtų jiems paskatinimas! Kad būtų jiems galimybės toliau susitikti su kitų kraštų jaunimu. Tik tokios kibirkštės reikėtų; ugnis paskui tikrai pietų karščių liepsnos.

Kalbam visi apie lietuvių išlaikymą. Bet pietuose jiems kalbų neužtenka. Kartais reikiama tik keletas žmonių, energingo jaunimo iš kitų kraštų, kurie mokėtų padidinti ir pasiūlyti ir lietuvių pradeda vėl liepsnoti. Pradžioj savaitės teko susidraugauti su vienu, kuris lietuviškai beveik nesuprato. Ėjom visad tryse -- jis, aš ir vertėjas. Jis man aiškino -- neįvertino kalbos tad ir nesistengė išmokti. Savaitė praėjus tik židriui, kad vertėjas atsimetė ir susikalbėti pradėdam. Lipant į lėktuvą, skrendant namo jau pastebėjau, kad su kalba visiškai gerai. Kitas vyrukas, tiek susižavėjęs jaunimu, nutarė su braziliete nebesivesti ir grįžo į namus pasiryžęs lietuviškas ieškoti. Žmogaus gyvenimą šis žingsnis pakeitė. Ir jei mes pagalvojame tik kokią saujelę atvažiavusių iš Amerikos, tai ir būna pakelė. Ar mes dažniau negalėtume sudėti pinigų ir nusiųsti vieną ar antrą energingą, kalbų, jauną žmogų. Jiems didelis paskatinimas.

Atsimenant stovyklą, vis pri-

įspūdžiais. Netrukus pradeda skirstytis, teigiamai nusiteikę programos eiga. (Minėjimas įvyko vasario 26 dieną, Jaunimo Centre, Chicagoj).

Eglė Juodvalkytė

pirmininkė — Marija Naujokaitytė, 1516 Butler #3, Los Angeles, Calif. 90025, vicepirm. ir sekretorė — Gražina Prušinskaitė, kandidačių globėja — Ina Petokienė ir išdininkė — Živilė Gimbutaitė.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

• Akademikų Skaučių Draugovės Centro Valdyba 1967 m. išrinkta Kalifornijoje. Naują valdybą sudaro:

Žiemos stovykloje prie sumuštinų ir kavos nereikia ilgai kviesti... Clevelandietis skautas A. Skrinška pila kavą D. Pažemiui. Toliau stovi Karsokas, Čiuberkis ir kt. V. Bacevičiaus nuotrauka

DIRVOS NOVELĖS KONKURSAS

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės rankraštis privalo būti ne trumpesnis, kaip 16 standartinių mašinraščio puslapių spaudai, praleidžiant vieną tarpą. Pageidaujama, kad novelė nebūtų ilgesnė, kaip 50 mašinraščio puslapių, tačiau toleruojamos išimtys, atsižvelgiant į novelės siužetą ir meninę vertę.

LAIKAS. Paskutinė rankraščiui įteikti data: 1967 metų balandžio 30 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slaptyvardžiu. Tas pats slaptyvardis užrašomas ant pridedamo voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavarde, adresu ir telefono numeru. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus -- neatplėšti.

SĄLYGOS. Laimėjusiam autoriui 250 dolerių premija bus įteikta 1967 m. Konkursu skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antrąjį leidimą arba jos siužetą rašyti dramą, poemą ar romaną.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI grąžinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA sudaroma iš trijų asmenų. Ji visai nepriklausomai paprasta balsų dauguma sprendžia, kas premijuotina ir kas rekomenduotina spausdinti. Jeigu komisija nuspręstų, kad nė viena jai pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais neskiama ir perkeliama į ateinančius metus. Tokiu atveju kitiems metais premijuojamos dvi novelės, premijų suma 500 dol.

Mecenatas — SIMAS KAŠELIONIS.

Dr. Ričardas A. Šepetys

Richardas Algimantas Šepetys, šių metų sausio 24 d. Rutgers University Newark ir New Brunswick, N.J. baigė fizikinę chemiją daktaro laipsniu -- Ph.D.

Dr. R. Šepetys gimė 1928 m. balandžio 4 d., Ukmergėje. Jo tėvai, Juozas, Lietuvos kariuomenės pulkininkas, motina Stasė -- mokytoja. Pradžios mokyklą baigė ir gimnaziją lankė Raseiniuose, vėliau Vilniuje. Ją baigė 1947 metais Kemptene, Vokietijoje, Maironio vardo gimnazijoje. Po to metus studijavo chemiją Tuebingeno universitete. Atvykęs į Ameriką ir remiamas savo sponsorų, dėdės Kazimiero ir dėdienės Marijonos Šepetų 1949-1954 m. studijavo University of Detroit Mich. Chemijos inžineriją ir mokslą baigė bakalauro laipsniu -- B Ch E, Summa cum laude.

Be to tęsė toliau studijas 1954-57 m. Newark College of Engineering ir baigė magistro laipsnį chemijos inžineriją MS ir ChE cum laude.

Pagaliau šiais metais įsigijo daktarą iš fizikinės chemijos Rutgers University Newark ir New Brunswick, N.J.

Reikia pažymėti, kad dr. R. A. Šepetys per visą savo mokslų laikotarpį pasižymėjo dideliu darbštumu, stropumu ir veržlumu.

Detroite buvo aktyvus narys (krepšinio) sporto klube "Kovos" ir Brooklyno Lietuvių Atletų klube.

Priklauso Liet. Inž. ir Architektų Sąjungai, American Chemical Society, SLA su visa šeima.

1954 m. balandžio 24 d. vedė Reginą Klimaitę, su kuria tremtyje kartu baigė Maironio vardo gimnaziją ir kartu lankė Tuebingeno universitetą. 1963 m. iš Vilniaus parsikvietė motiną Stasę Šepetienę. Tėvas Juozas Šepetys, Lietuvos kariuomenės pulkininkas 1941 m. buvo išvežtas į Sibirą ir ten 1943 m. mirė koncentracijos stovykloje.

Dr. R.A. Šepetys dirba National Lead Co., Titanian Division -- Tyrimų laboratorijoje, Sayreville, N.J.

Gyvena su savo žmona Lindene, N.J., augina 10 metų dukrelę Rūtėlę.

Linkim naujam daktarui geros kloties gyvenime ir sėkmingai darbuotis savo tautiečių ir amerikiečių tarpe.

M.K.

Vasario 16 Gimnazijos tautinių šokių grupės "Džigūno" šokėjai su grupės vadove mokytoja E. Tamošaitiene po programos išpildymo Lietuvos nepriklausomybės atstatymo sukakties minėjime Vokietijoje.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Neakivaizdinio kurso studentams, gyvenantiems Meksikos mieste, lietuvių kalbos, literatūros, Lietuvos istorijos ir kitų dalykų programai eiti Pedagoginis Lituanistikos Instituto vasario gale pasiuntė knygų už 100 dolerių. Knygos pasiųstos dovanai, nes dėl valiutinio ir kitokių priežasčių studentai patys jų negali įsigyti. Knygos supirkto išlomis vieno mecenato. LB Kultūros Fondas šiam tikslui savo leidinius duoda Institutui nemokamai. Pasiųstos knygos bus laikomos Meksikos universiteto (Instituto Mexicano de la audicion y el lengvaja) bibliotekos globoje. Pietų Amerikoje (Argentinoje ir Meksikoje) šiuo metu neakivaizdinio kurso programą eina 23 studentai. Į neakivaizdinį kursą galima įstoti bet kada ir bet kame gyvenantiems. Kreiptis šiuo adresu: P. L. Institutas, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Illinois 60636, USA.

• P. L. Institutas jau išleido "Lietuvių kalbos pratimų" II sąsiuvinį, kurį paruošė lietuvių kalbos lektorius Domas Velickas. Šiame sąsiuvinyje pratimų forma aiškinami lietuvių kalbos morfologiniai dalykai: žodžių daryba ir rašyba (žodžio sudėtis ir jo rašyba, nosinių raidžių rašymas žodžio šaknyje ir jo priešdėlyje, priesagos ir jų vartojimas bei rašyba), lietuvių kalbos rašybos sistema. Netrukus išeis ir to sąsiuvinio garsinis priedas — fonetinė plokštelė, kurios įkalbėjimą prižiūrėjo lietuvių kalbos lektorius prof. dr. P. Jonikas.

Kurie šias lietuvių kalbos mokymo priemones norėtų įsigyti, prašomi kreiptis šiuo adresu: P. L. Institutas, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636 U.S.A.

HARTFORD

ATGAIVINTAS LIETUVIŲ FONDO VAJUS

Šių metų vasario mėn. 24 dienos L. F. Komiteto ir narių susirinkime nutarta Lietuvių Fondo vajų testai

toliau ir galimai iki 1968 metų, t. y. 50-ties metų Lietuvos Nepriklausomybės sukakties, pasiekti Hartfordui paskirtą kvotą — 12,000 dolerių.

Komiteto pirmininkas Valerijonas Balčiūnas, atidarydamas susirinkimą, parbrėžė didelę L. F. svarbą ir būtinumą jį didinti ir pasiekti užsibrėžtą milijoną. L. F. kasininkas Justinas Guntulis pranešė, kad šiuo metu su dviem naujais nariais Hartfordas jau turi 60 pilnateisių narių (šimtininkų) ir iš smulkesnių aukų yra sudėta apie pusantro tūkstančio dolerių. Taigi iš viso centrui yra pasiūsta apie 7½ tūkst. dol. ir kvotai išpildyti trūktų šiek tiek virš 4½ tūkst. dol.

Gražu, kad Hartfordo nedidelė lietuvių kolonija šiame darbe yra viena iš pirmaujančių. Reikia tikėtis, kad hartfordiečiai ir apylinkių gyventojai mielai prisidės prie Lietuvių Fondo vajo sėkmingo užbaigimo.

Z. Strazdas

WORCESTER

KAZIUKO MUGĖ

Kovo 19 d. Nevėžio ir Neringos tuntai Maironio parke rengia tradicinę Kaziuko mugę. 1 val. mugės apžiūrėjimas, turgus, lietuviški pietūs. 4 val. iškilminga suėiga ir laužas. Skautai dalyvauja uniformuoti. Tuntai kviečia tėvelius ir visą lietuvišką visuomenę paremti skautus — lietuvišką jaunimą.

OMAHA

• Omahos lietuvių choras, vad. muz. Br. Jonušo, pasiūdinio "Rambynas" vardu. Kovo 12 d. choras dalyvauja miesto auditorijoje įvykstančiame dideliame labdarybės koncerte, kuriame taip pat dalyvauja Strateginės Oro Komandos vyrų choras, solistas Joe Feeney (iš Lawrence Welk orkestro) ir daugybė kitų.

Choras "Rambynas" savo dideliu darbu ir meniniu pajėgumu susilaukė tinkamo įvertinimo ne tik lietu-

CHICAGOS SCENOS DARBUOTOJŲ SAJUNGA
stato ALGIRODO LANDSBERGIO vienaveiksmius
"BARZDA" ir "SUDIEV, MANO KARALIAU".
Režisuoja BIRUTĖ PŪKELEVIČIŪTĖ ir ALGIMANTAS DIKINIS.
Vaidina: MARIJA LEMEŠYTĖ-DIKINIENĖ, ZITA KEVELAITYTĖ-VISOCKIENĖ, REGINA STRAVINSKAITĖ, LEONAS BARAUSKAS, ALGIMANTAS DIKINIS, ARVYDAS DIKINIS, EDVARDAS RADVILA ir KAZYS VESELKA.
Dailininkai JURGIS DAUGVILA ir KAZYS VESELKA.
Vaidinimas įvyks š. m. kovo 18 d., šeštadienį, 7:30 val. vak. ir kovo 19 d., sekmadienį, 3 val. p. p., Jaunimo Centre, 5620 So. Claremont Ave. Bilietai gaunami Marginiuose, telef. PR 8-4585.

Chicagoje surengtame pobūvyje pristatomos lietuviškos kanklės gautos iš Clevelando. Nuotraukė iš kairės: O. Biežienė, O. Mikulskienė, gen. konsulas dr. P. Daužvardis, E. Zapolienė, F. Zapolis, kanklių gamintojas P. Neimanas, J. Daužvardienė, dr. S. Biežis ir P. Gramontienė.

M. Nagio nuotrauka

vių, bet ir amerikiečių tarpe.

• Kristina Jonykaitė ir Joana Šermukšnytė, tai dvi naujos ir daug žadančios choro solistės. Vos prieš kelis mėn. pirmą kartą viešai pasirodžiusios abi solistės jau tapo Omahos lietuvių pasididžiavimu.

• Inž. Valdas Adamkavičius buvo kalbėtoju Vasario 16 d. minėjime. Veiklaus ir energingo svečio kalba Omahos lietuvių tarpe buvo labai šiltai sutikta.

• J. lt. Ringaudas Povilaitis Vance karo aviacijos bazėje, Oklahomoje, ruošiasi piloto egzaminams ir atlieka skraidymo pratimus sprausminiais lėktuvais. (V. Š.)

NEW YORK

LB SUVAŽIAVIMAS

JAV Rytinio pakraščio LB apygardų, apylinkių atstovų ir LB Tarybos narių suvažiavimas įvyks kovo mėn. 18 - 19 dieną New Yorke, Maspetho Lietuvių Parapijos salėje.

Suvažiavime bus JAV Lietuvių B-nės Centro V-bos pirmininko J. Jasaičio ir vald. nario V. Kleizos diskusiniai pranešimai. Juose bus gvildinami L.B-nės idėjos skleidimo, organizacijų pasireiškimo organizuotoje Bendruomenėje; apygardų ir apylinkių valdybų veiklos, jaunosios kartos įsijungimo į bendruomeninį darbą, LB Tarybos rinkimų ir kiti klausimai. Atskiru klausimu bus svarstomas 50 metų Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo atžymėjimas.

LB New Yorko Apygardos valdyba kviečia tame suvažiavime dalyvauti ir visų New Yorko apylinkių veikiančių lietuvių organizacijų vadovybes, kviečia gausiai atsilankyti lietuvišką jaunimą, nes suvažiavime bus diskutuojami lietuvių bės išlaikymo ir kiti bend-

ruomeniniai reikalai. Bus galimybė išreikšti savo mintis bei pageidavimus į suvažiavimą atvykusiems organizacijų atstovams, besirūpinantiems lietuvių tautiniais bei kultūros reikalais.

Suvažiavimas prasidės kovo 18 d. 1:00 v. p.p. Pradžioje bus Vaclovo Kleizos paskaita -- Jaunosios kartos aktyvus dalyvavimas organizuotoje Lietuvių Bendruomenėje. Po posėdžių numatyta bendra vakariėnė, kuriai užsirašoma iš anksto.

Suvažiavimą globos LB New Yorko apygardos valdyba

* DR. J. K. VALIŪNAS, VLK'o pirmininkas, kovo 8 dieną iš New Yorko išskrido į Europą, kur jis numatęs aplankyti keletą valstybių, susitikti su mūsų Diplomatinės Tarnybos atstovais ir kitų kraštų vyriausybėmis.

* D.L.K. BIRUTĖS DRAUGIJOS New Yorko skyrius kovo 5 d. suruošė lietuvių moterų dailininkų kūrinių parodą.

Parodoje savo kūriniams pasirodė G. Krasauskaitė, K. Ingelevičienė, N. Jasiukynaitė, A. Kašubienė, E. Kepalaitė, H. Kulber, A. Vitkauskaitė - Merker, A. Montvydas, O. Paškevičienė, S. Plechavičienė, G. Plechavičiūtė - Sullivan, E. Urbaitytė, V. Uselienė, L. Židonytė, J. Žilius, M. Žukauskienė ir V. Krištolaitytė.

Šis ilgas pavardžių sąrašas rodo, kiek daug lietuvių moterų newyorkiečių domisi menu, o tai tikriausiai dar ne visos.

Žmonių atsilankė gana daug, Birutininkės visus pavaišino kava ir pyragaičiais.

* SIGITUI ir KRISTINAI NOVICKIAMS š.m. kovo 3 dieną gimė sūnus Darius.

Novickiai yra buvę newyorkiečiai, išsikūrę San Francisco, Calif.

CHICAGO

* MATAS NAUJOKAS persikėlė į kitą butą ir jo naujas adresas yra: 6807 So. Washtenaw Ave. Chicago, Illinois 60629, tel. 476-1780.

• Mociškis Juozas, gyv. Chicagoje, Pedagoginiame Lituanistikos Institutui paskutiniu metu laiku atsiuntė \$25.00, o LB Marquette Parko apylinkės valdyba — \$70.00. Institutą džiuginanti aplinkybė, kad ši parama gauta be specialaus prašymo. Tai rodo, kad mokytojų prieauglio paruošimo problema mūsų šalyje visuomenėje jau virsta realiu rūpesčiu. Pavienių asmenų ir atskirų sambūrių jau aiškiai pradeda suplasti, kad Institutą lankančiam jaunimui nebepakanka vien kreidos ir dėstytojo liežuvio, kad jam reikia ir kitokių priemonių: mokslinės literatūros ir mechaninių reikmenų. Čia suminėtoms aukoms su dėkingumu bus sunaudotos Instituto parankinei bibliotekai praplėsti.

• MEČYS ŠIMKUS, teisininkas, kviečia visus Dirvos skaitytojus, gyvenančius Chicagoje ar apylinkėse tuoj pat atvykti jo kontoron sutvarkyti savo 1966 metų pajamų mokesčius. Jis tai atliks Jums tikrai tvarkingai, tiksliai ir greitai, nes joje patyrimą. Jei nesi dar jo klientas, būk — būsi patenkintas.

4259 So. Maplewood Ave. Chicago, Illinois. Telef. CL 4-7450. Val. 9-3 ir 5-8.

TORONTO

PAPILDYMAS APRAŠYMO

Dirvos š.m. kovo 3 d. tilpusiame aprašyme "Vasario 16 Toronto", iškritus kelioms eilutėms, gavosi kita prasmė. Pirmoje pastraipoje turėjo

LIETUVIŠKŲ KANKLIŲ KRIKŠTYNOS

Kovo mėn. 4 d. Ateities Atžalynas Chicagoje Vyčių salėje surengė lietuviškų kanklių krikštynas.

Krikštynos vyko labai pakilioj nuotaikoj. Jų vadovė F. Gramontienė, motinoms ir tėvams padedant, visus svečius ir narius gražiai vaišino, o oficialiojo daly sveikino: kons. dr. P. Daužvardis, pirm. Baliūnas, kūmai dr. Biežis, Juzė Daužvardienė - visi pareiškė didelį džiaugsmą, kad štai, pagaliau, Chicagoje lietuvių turi 20 kanklių orkestrą. Pirmosios 12 jau padarytos, kitos ateis vėliau.

Nuoširdžiai sveikino Neimanas, kanklių dirbėjas, Nainys, Mikulskienė, kuri kasdien gyvena su meile kanklėms, pažadėjo padėti orkestrui, net Gramontienei įteikė specialią apie kankles knygą su gaidom, prof. Žilevičius pasakęs kanklių istoriją, įteikė savo atminimui laišką, Elenora Zapolienė sudainavo dainelę, o O. Mikulskienė jai su kanklėmis pritarė.

Pirm. Radavičius tėvų komiteto vardu dėkojo visiems.

Kanklių orkestras veikia ir Clevelande, ateity jų atsiras ir kitur. Lietuviškos kanklės — anot dr. Biežio, tegu būna paskatinimas gyvuoti lietuviškai.

Bal. Brazdžionis

būti:

"... ir aldermanas Tony O'Danahue su žmona lietuvaite; pilietybės teismo vyr. teisėjas Wilfred Cory su ponia, Craun Attorney Patrick Le Sage, lietuvių draugas ir didelis bičiulis Arthur Maloney, Globe and Mail dienraščio vienas redaktorių Colin McCoulagh su žmona lietuvaite. Jo dėka dviejose šio laikraščio laidose tilpo straipsniai apie Lietuvos Nepriklausomybės minėjimą".

HELP WANTED FEMALE

OPPORTUNITY FOR PROFESSIONAL HELP For 50 bed hospital with new addition on main line.

GRADUATE NURSES Salary & Personnel Policies per A.A.R.N. 40 hour week.

MALE OR FEMALE MEDICAL RECORD LIBRARIAN Registered preferred but not necessary.

MALE OR FEMALE COMBINATION X-RAY MEDICAL LABORATORY TECHNICIAN Registered preferred but not necessary. Salary and personnel policies per A.A.A.

Liberal Personnel Policies. Wire call or write Administrator INNISFAIL GENERAL HOSPITAL INNISFAIL ALBERTA, CANADA (28-34)

PUBLIC HEALTH NURSE - Immediate opening for staff nurse in a small expanding public health agency in a scenic area near a cultural-educational center. Must meet minimum public health nursing certification requirements. Salary commensurate with education and experience. Apply Public Health Nursing Office, Monroe County Courthouse, Sparta, Wisc. (30-36)

A + A

VALERIJUI VIZGIRDAI

mirus, jo žmonai ELENAI, krikšto dukrai IRUTEI, dukterims LILIJAI, REGINAI, VALERIJAI ir jos vyrui siunčiame giliausią užuojautą jų skausmo ir liūdesio dienoje ir kartu liūdime

Antanas ir Janina Daunorai
Bronius ir Bronė Oniūnai,

žurnalistui-partizanui

ALBINUI VALENTINUI

mirus, jo seseriai ONAI BUDRIKIENEI su šeima ir kitiems giminėms reiškiu nuoširdžią užuojautą

Matas Naujokas